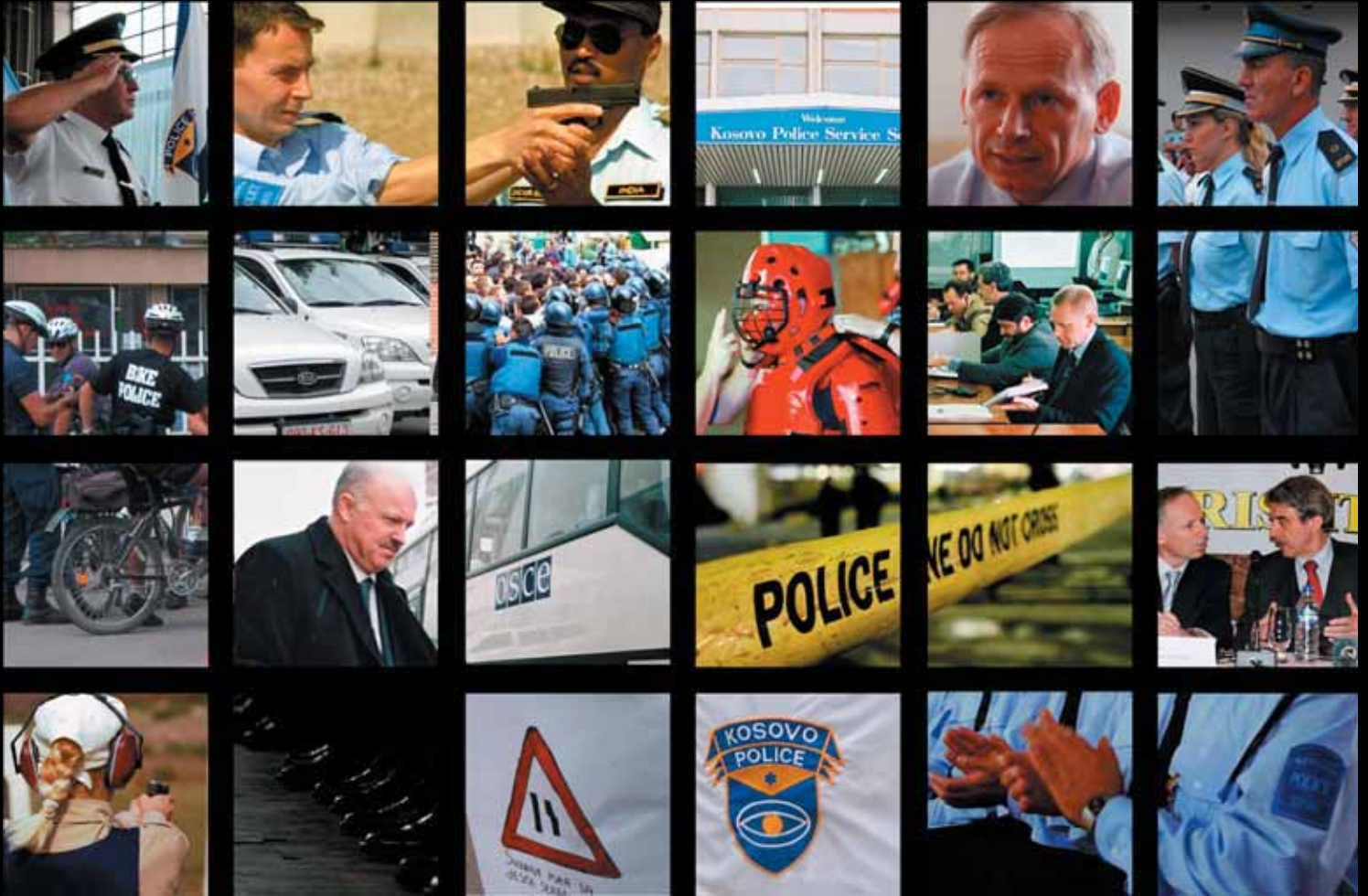

Güvenlik Sektörünün Parlamento denetimi

Dayanıklı bir güvenlik mimarisinin tasarlanması

Editörden

Altı ay önce GÖE'nün yönetim-idare dalındaki ilk güvenlik organı kuruldu: UNMİK tarafından güvenlik sektörünün bazı yetkilerinin aktarılması - transfer edilmesi doğrultusunda İç İşleri Bakanlığı kuruldu. Bu , hükümetin yeni yetkileri üstlenmesi ile ilgili sadece yeni olanakları değil, Kosova Meclisi'nin diğerleri arasında etkili olarak katılması ve denetlemesini temin etmektedir.

Güvenlik sektöründeki yetkiler nelerdir ve Meclis'in güvenlik sektörü ile bağılılığı nasıl olmalıdır? Bunlar , ASI Bülteni özel sayısının inceleyeceği sorular olacaktır.

Geçen yılın Kasım ayından beri, AGİT Kosova Misyonu Cenevre'de yer alan 'Silahlı Güçlerin Demokratik Kontrolü Kuruluşu' (SGDKK) ile birlikte ve ASİ partnörleri işbirliğinde Parlamento Güvenlik Denetimine değin Profesyonel Gelişme Programını gerçekleştirmektedir. Bu programın giriş safhaları (komşu ülke parlamentolarına ziyaretler de dahil olmak üzere onların görgülerinden öğrenilen derslerin görüşülmesi ile birlikte) hemen hemen sona erdi, şimdi ise Meclis'in kendi denetimi nasıl gerçekleştireceği konusunda karar vermesi gerekecektir.

Bu bültenin özel sayısında biz polis ile ilgili GÖE'nin en önemli kişileri ile konuşmalar gerçekleştirdik : Acil Durum ve Hazırlık Komisyonu başkanı, Sn. Naim Maloku, İç İşleri Bakanı Sn. Fatmir Rexhepi ve en yüksek KPH görevlisi, yeni atanmış olan Komisyoner vekili, Albay Sheremet Ahmeti ile konuşmalarda bulunduk. Kosova'nın bu kritik alanda kaydetmekte olduğu ilerlemeler ve meydan okumaları konusunda kendi görüşlerini belirtmektedirler.

Kosova'nın gelecekteki güvenlik şekli İç Güvenlik Sektörün Görüşülmesine (İGSG-ISSR) göre biçimlendirilecektir. Bu proje BMGP-UNDP ile GÖE tarafından hazırlanan ortak bir proje olmak üzere Kosova'nın güvenlik durumunu etkileyen en önemli konular ile ilgili bir anketi oluşturmaktadır. ISSR yurttaşları ve Meclis'teki temsilcileri kapsadığına göre , biz bu süreç ile ilgili kısa bir sunumu buna dahil ettik. Bunu daha geniş bir şekilde özetlemek için AGİT Sarayova parlamento denetimi uzmanının Bosna Hersek'teki güvenlik reformu sürecini açıklamasını istedik.

Ümit ediyorum ki ASI Bülteninin bu özel sayısı Kosova'da güvenlik sektörünün geleceği ile ilgili tartışmalara olduğu gibi bura halkının seçmiş olduğu temsilcilerin bu konu ile ilgili düşüncelerine katkıda bulunacaktır. Kosova'daki imkanların kısıtlı olduğuna göre, kendi siyasetçileri Kosova'nın hangi güvenlik sektörü çeşidine müsait olduğuna karar vereceklerdir.

*Franklin De Vrieze,
Meclisi Destek Girişimi Koordinatörü*

Editörden	2
"Kosova'da güvenlik unsurlarını denetleyen bir Komisyonumuz henüz yok"	3
Kalıcı bir güvenliğin oluşturulmasında İçişleri Bakanlığı, Meclis ile işbirliğini sürdürecektir	6
Slovenya Cumhuriyeti Parlamentosuna yapılan ziyaretten izlenimler	8
Güvenlik Hizmetlerinin Parlamento Denetimine değin Profesyonel Gelişme Programı	9
"KPH Kanunlara saygı gösterir ve onları uygular"	10
Güvenlik Sektörünün parlamento denetimi	12
Kitaba göre hareket etme :Polis ve Kosova'da insan hakları	14
AGİT, Kosova'da topluluklar siyasetinin desteklenmesine yardım ediyor	16
Kosova'da İç Güvenlik Sektörünün teftişi	17
Kosova Polis Hizmetleri Gündemi	18
Polisi kim denetleyecek? Kosova Polis Mifetişlięi'nin(KPM-PIK) rolü	20
AGİT Bosna Herseg(BH) Misyununun, BH Güvenlik Sektörü Parlamento denetiminin gelişmesi ile ilgili görgüleri	22
Denetim Komisyonlarında görevli parlamento danışman personeli programı	24
Güvenlik denetimine değin Yöresel Parlamento Konferansı	25
Meclis'te son gelişmeler	26

“Kosova’da güvenlik unsurlarını denetleyen bir Komisyonumuz henüz yok”

Olağanüstü Hal ve Hazırlık Komisyonu Başkanı Naim Maloku ile söyleşi

ASİ: Parlamento denetimi ne anlama gelir? Denetimi yapan kurumlar var mıdır, parlamento denetimi neden gereklidir?

Maloku: Halihazırdaki durumda Kosova’da güvenlik segmanlarının denetimini yapacak bir komisyon henüz kurulmuş değildir. Şimdiye kadarki zaman dilimi içerisinde güvenlik UNMİK denetiminde idi ve bu yıl bu alandaki bazı sorumluluklar Kosova enstitüleri ve Hükümetine havale edildi. İçişleri Bakanlığı’nın oluşturulması ile bu alandaki yetkiler Kosova kurumları ve Hükümetine intikal etti. Güvenlik segmanlarının parlamento tarafından denetlenmesi elbette ki bir ülke için özel bir önem arz eder ve onun sayesinde bir yerin güvenlik unsurlarının yasa ile tanınan yetkilerini aşmaları önlenir. Bu, yerli ahali için geçerli olduğu gibi, bu yeri ziyarete gelenler için de geçerlidir. Şöyle ki Kosova da güvenlik segmanlarının – İçişleri Bakanlığı, Polis hizmetleri ve Kosova’da oluşturulacak olan istihbarat birimlerinin parlamento denetimini gerçekleştirmek için hazırlık içindedir.

ASİ: Güvenlik güçleri ile ilişkilerde Meclisin rolü sizce nedir? Onlar ne derece Meclis tarafından denetlenmelidir: bu yönde sadece onlara ayrılan finansi araçların denetlenmesi mi sağlanmalı yoksa orada çalışacak personelin seçilmesine de

etkide bulunmalı mı?

Maloku: Hayır, Meclis hiç bir şekilde personelin seçilmesine karışmamalı. Güvenlik birimlerinin gözetimi bu amaçlar için ayrılan bütçenin kontrolü ile sağlanır. Bütçe araçlarının harcanması, uygulanan me-totlar, araçlar ve bu organların kendi görevleri ne şekilde gerçekleştirdikleri gözlemlenir.

ASİ: Meclisin rolünü andınız, güvenlik sektörünün denetlenmesinde politik partilerin rolünü nasıl görüyorsunuz?

Maloku: Kosova Meclisinde bulunan politik partiler, Meclis Yönetmeliği (İç Tüzüğü) gereğince, parlamento grupları ve politik partiler Meclis komisyonlarında üye olacak milletvekilleriatar, parlamento komisyonu ise güvenlik segmanlarının denetimini sağlar.

ASİ: Onların tutumlarında bir uyum sağlanmış mıdır?

Maloku: Biz henüz oluşma safhasında bulunmaktayız. Kosova’da güvenlik segmanlarını gözetleyecek bir Komisyon henüz kurulmuş değildir. Bu alandaki yetkileri üzerimize almak için gereken eğitim safhalarından geçmekteyiz. Slovenya Parlamentosu ziyaretini gerçekleştirdik. 5 ila 6 Haziran tarihlerinde Makedonya ziyaretimiz var ve bu arada Makedonya Savunma ve Güvenlik Komisyonu, Polis

Naim Maloku

akademisi ve bu ülkedeki bir polis istasyonunu ziyaret edip çok sayıda toplulukların yaşadığı bir yörede bir polis istasyonunun nasıl fonksiyon ettiğini yakından inceleme fırsatında olacağız, çünkü Kosova’da da benzer durumlarla karşılaşacağız.

ASİ: Bu komisyonun kurulması işleri ne kadar zaman alır?

Maloku: Temmuz ayı itibarı ile komisyonun eğitimi alanında öngördüğümüz işler tamamlanacaktır. Devamda Olağanüstü Hal ve Hazırlık Komisyonu Kosova Meclisi Başkanlığı ve Meclise, yapılan tüm ziyaretler ve edindiğimiz tecrübeler hakkında bir rapor hazırlayacaktır. Biz Vıçitırın Polis Akademisi ve Polis Müfettişliğini de ziyaret ettik. Kosova’da daha

bazı polis istasyonlarına da ziyaretler gerçekleştireceğiz. İçişleri Bakanlığının kuruluş aşamasında bulunduğu dönemde Polis Yönetmeliğinin uyumlaştırılması işlerine de katıldık. Hazırlanacak olan bu raporda bu aşamada gerçekleşen eğitimin tamamlandığını bildirip kurulacak olan komisyonun adı hakkında öneri ile de çıkacağız. .

ASI: Demokratik ülkelerde güvenlik güçlerinin denetlenmesi kuramında neleri vurgulamak isterdiniz ve Kosova'yı bu prizma altında nerede görüyorsunuz?

Maloku: Örnek olarak Slovenya İstihbarat Servisinin Parlamento Komisyonu ta-

rafından denetlenmesini gösterebiliriz. Bu komisyon başında muhalefet temsilcisi bulunmaktadır, çünkü Slovenya'da oyların çoğu muhalefete aittir ve böyle bir şey kanun ile düzenlenmektedir. Makedonya ve Bosna'da bu komisyonların başında iktidar temsilcileri bulunmaktadır. Slovenya'nın bu alandaki tecrübelerini yakından gördük, onlardan konuyla ilgili gereken malzemeleri temin etmek, komisyonun çalışma yönetmenliğini, kanunları, istihbarat birimlerinin strüktürünü ve istihbarat servislerinin çalışmalarının parlamento tarafından nasıl denetlendiğini gördük. Başkanlık ve Kosova Meclisine

konuyla ilgili öneriler hazırlamamız gerektiği için bizi büyük işler bekliyor. Şu anda Hükümet, Parlamento veya diğer meşru kurumların denetimi altında bulunan istihbarat birimleri Kosova'da kurulmuş değildir. Bazı politik partilerin denetiminde olan bazı istihbarat birimlerin mevcut olduğundan söz edilmektedir. Bu hizmetlere karşı nasıl bir tavır takınacağımızı saptamalıyız. İçişleri Bakanlığın nezdinde çalışacak kadro ve personelin tayinine bizim müdahale edeceğimizi bekleyen varsa yanılığımız içindedir. Parlamento Komisyonunun böyle bir yetkisi yoktur ve dünyanın hiç bir ülkesinde İçişleri Bakanlığı veya güvenlik birimlerine kadronun temin edilmesinde hiç bir Parlamento müdahale etmez.

ASİ: Belli sayıda ülkelerde üniforma altında olan polis birlikleri, suçları araştıran birimler, istihbarat birimleri veya askeri organizasyona değişik yaklaşım sergilemektedirler. Güvenlik aparatında değişik birimlere ait yönetmelikler hakkında neler düşünüyorsunuz??

Maloku: Her demokratik ülkede belli denetim şekilleri mevcuttur. İster polis birimleri ister de istihbarat birimleri sözkonusu olsun iç denetimi sağlayan bir mekanizma mevcuttur ve bu mekanizma ilgili bakanlığın içerisinde oluşturulur. Devletin haber alma servisi sözkonusu olunca, bu konu bu kurumun kendisine ait bir iç tüzüğü ile gereken mekanizmaları saptayarak düzenler. Aslında bu ikinci seviyede bir denetimdir ve ilgili güvenlik biriminin iç denetim mekanizmasını oluşturur.

Polis birimleri İçişleri Bakanlığının nezdinde olduğu için, bu bakanlık çerçevesinde polis müdürlüğünü denetleyen bir mekanizma mevcuttur. Biz, İçişleri Bakanlığının nezdinde bağımsız bir ajans olarak kurulacak olan Polis Müfettişliği ile bu konuyu düzenleme gayretini içerisindeyiz. Kosova Polis Hizmetleri Çalışma Yönetmeliği ile bir iç denetim mekanizması öngörüldüğü için aslında Polis Müfettişliği ikinci aşama bir denetim mekanizmasını oluşturacaktır.

ASİ: Diğer strüktürler ile durum nedir?

Maloku: Örneğin, Kosova istihbarat servisi İçişleri Bakanlığının çerçevesinde kurulursa, o zaman bu ajansın İçişleri Bakanlığının nezdinde oluşturulacak olan bir mekanizma ikinci seviyede bir denetim düzeneğini oluşturur. Parlamento denetimi ise üçüncü bir denetim seviyesini oluşturur. Parlamento komisyonu vasıtasıyla denetim gerçekleştiren STÖ'ler de üçüncü derece kontrolü oluşturur. Onlar, gerçekleştirdikleri değişik değerlendirmeler, yayınlar, medya, kuralların çiğnenmesi örnekleri ve yetkilerin aşıldığı örnekleri derleyerek, vatandaşlardan gelen şikâyet, değişik foto, gerçekleştirdikleri söyleşi sayesinde bir nevi denetim gerçekleşir. Daha başka sözlerle, sivil toplum bu sayede bir tür denetimi gerçekleştirmiş olur.

ASİ: Çok sayıda batılı ülkede istihbarat servisleri ile suçları araştıran polis birimleri ve onların icra gücü arasında farklı bir yaklaşım sergilenmektedir. Bu alanda

güçlü bir ajansın ortaya çıkması nasıl önlenir?

Maloku: Evet, ayrı bir yaklaşım vardır. Polis gücü içerisinde suçları araştıran özel bir suçları araştırma Polis Birimi mevcuttur. İstihbarat Servisi ise ülkenin toprak bütünlüğünü içten ve dıştan tehlikeye düşürebilecek verilerin toplanması ile ilgilenir. Bu görevi yerine getirirken ilgili ülkenin vatandaşları ile ilgili veriler polise teslim edilir ve bu sayede suçları araştıran polis birimi ile işbirliği içindedir. Bu şekilde sağlanan istişare ve veriler ile suç şebekelerinin keşfedilmesine yardımcı olur.

İstihbarat servisi genellikle dıştan gelen enformasyonlarla ilgilenir ve ülkenin anayasal düzeni, nizamı, ülkenin toprak bütünlüğünün tehlikeye düşürme girişim ve olayları onun ilgi alanıdır.

ASI: Güvenlik hizmetlerinin denetlenmesi işini daha hangi faktörlerin yapması uygun olurdu? Bu alanda Belediyelerin, iç denetimlerin ve hukuki yolların rolü nedir?

Maloku: Hükümet çerçevesinde Güvenlik Sekreterliği oluşmak üzeredir, Güvenlik Ofisi ise faaliyetlerini sürdürmektedir. Güvenlik Sekreterliğinde, Başbakan yanı sıra İçişleri Bakanlığının ilgili birimleri ve oluşturulacak olan gizli servislerin şefleri de katılmış olacaktır. Kosova'da güvenlik durumunu değerlendiren bir kurul de Başbakanlık çerçevesinde mevcuttur. Bu oluşumda GSÖT Jesen Petersen, KFOR Komutanı, Başbakan, Parlamento Başkanı, İçişleri Bakanı, KMB (TMK) Komutanı yer almaktadır. Diğer ülkelerde devlet

başkanının yönetiminde Ulusal Güvenlik Konseyi bu işi görür. Bizim ise bu alanda yetkilerimizhenüzyok.Kosova Başbakanlığı nezdindeki Güvenlik Sekreterliği henüz oluşmuş değildir ancak bu oluşum için daireler ve mekân sağlanmıştır ve o Ulusal Güvenlik Konseyi'nin altında olacaktır.

ASI: Denetim ve efikasite arasındaki denge sizce nasıl olmalı? Bu kadar bir denetim altında olan bir güvenlik aparatı ne denli başarılı olabilir

Maloku: Denetimin amacı yetkilerin aşılmasını önlemektir. Güce sahip olan ancak onun denetlenmediği her kes bu gücü kötüye kullanabilir. Silahlı bir güc sözkonusudur ve o bir kimseyi gözaltına alabilir, hapse atabilir veya bir kimseyi öldürüp bunu şahsi-müdafaa ile yaptığını beyan edebilir.

ASI: Polis güçlerinin öncelikli görevleri neler olmalıdır ve güvenlik güçlerinin daha efikas olması yönünde Meclis ne yapabilir?

Maloku: Polis gücü arasında yerli birimlerinin oluşmasına ihtiyaç vardır. Ekonomik planda suçları önleyecek bir birim medyanın başsayfalarından rüşvet ile ilgili haberlerin kalkmasını sağlar.

Konu ile yakından ilgisi olmayan sıradan vatandaş dahi rüşvet olaylarının varolduğuna inanıyor. İçişleri Bakanlığı nezdinde kurulacak efikas birimler ekonomide yolsuzluklar, örgütlü suçlar, değişik kaçakçılık olaylarına karşı mücadele vererek suçluları

yakalama ve Kosova'da olası suç şebekelerini çökertmekle görevli olacaktır. Uyuşturucu, ekonomik yolsuzluklar ve örgütlü suçlara karşı başarılı bir şekilde mücadele verecek bir polis gücüne ihtiyacımız var. İçişleri Bakanlığında bu üç alanla ilgili birimlerin oluşması ve başarılı olabilmesi için onların güçlenmesi gerekir.

ASI: İçgüvenlik sektörü ile ilgili yapılan inceleme ve diğer araştırmalar KPH'nin çalışmalarının başarılı olması ve Kosova vatandaşlarının ona inanması yönünde yargı sisteminde de koşulların iyileştirilmesinin gereğine işaret etmektedir. Bu yargı sistemi ile denetim sağlanabilir mi ve bu alanda ne tür düzeltmeler arzu ederdiniz?

Maloku: Yargı sistemi en son iştir. Güvenlik segmanlarının denetimi bir şey, yargı sistemi ise başka bir şeydir. Yargı sistemi, kendisine intikal eden olayları görüşür ve onlar hakkında bir sonuca varır. Mahkemeye olay intikal edinceye kadar olayın bildirilmesi ve savcılığa teslim edilmesine kadar yapılacak çok iş vardır. Mahkeme üzerine baskıların önlenmesi, kurumlar veya kurumlar dışından olası baskıların önlenmesiyle yargı sistemi daha başarılı olup suçların önüne geçilebilir. Yargı tamamen bağımsız olmalıdır ve bu alan UNMIK yetkisinde olduğu için bizde bu tür olayların olduğuna pek ihtimal vermiyorum. Mahkeme organları üzerine kurumlar dışından olası baskıların önlenmesi yönünde daha çok çalışmalıyız. Örneğin bir suçlu

veya bir şebeke gözaltına alınır, dosya mahkemeye verilir ve telefonla yapılan baskı, rüşvet veya diğer baskılar yüzünden yargıcın onları serbest bıraktığı örnekleri vardır.

Kosova Polis Hizmetleri nezdinde istihbarat ve diğer iç güvenlik birimleri güçlenerek yargıların baskı veya tehdit altında kalmalarını önlemelidir. Yargıda rüşvet olayları ile ilgili 1000 Euro rüşvet alan veya bir araba odun rüşvet alan yargıç olayları ile ilgili çok toz kalktı... Çok daha ciddi örnekler varken bunlar üzerinde durmak biraz abest.

Polis ve İçişleri Bakanlığı vatandaşın güvenini kazanmalıdır. Vatandaşın güveni alınmadan hiç bir yere varamayız. Polis değil, vatandaş suçlara karşı savaşır. Bir yerde bir olay gerçekleşir ve vatandaşlar orada mevcut değilse, şahitler yoksa, o suç hiç bir zaman aydınlanmaz.

ASI: İlerdeki yıllarda parlamento denetiminin karşılaşıcağı sorunlar nelerdir ve bu yönde ilerideki planlarınız nelerdir?

Maloku: Kosova Meclisi çerçevesinde bir komisyon oluşturma çabası içerisindeyiz. Komisyonun kendi yönetmeliği, adı ve ayan olarak belirtilmiş etkinlik alanı saptanmalıdır. Uluslar arası mekanizmalardan AGİT, SGDK-DCAF ve diğer ülkelere gerçekleştirdiğimiz parlamento ve komisyonlar ile gerçekleştirdiğimiz görüşmelerden edindiğimiz tecrübeleri komisyonun yönetmeliğinin ihtiva etmesi için çaba harcıyoruz. Bu komisyon mümkün olduğu kadar kendi görevini en iyi bir şekilde yerine getirecektir.

Kalıcı bir güvenliğin oluşturulmasında İçişleri Bakanlığı, Meclis ile işbirliğini sürdürecektir

İçişleri Bakanı Fetmir Reçepi ile söyleşi

ASİ: İçişleri Bakanlığının görevini yerine getirmesinde karşılaştığı ve onların çözümü sayesinde daha iyi bir başarıyı yakalamasına yardım edecek üç temel sorun nelerdir?

Reçepi: Her bakanlık başlangıçta belli başlı sorunlarla karşılaşır. Biz de işin başında bulunuyoruz. Karşılaştığımız sorunların başında çalışma alanı ve ofis sorunu gelir. Bakanlık kabinesi personelinin yerleşeceği mekanımız dahi yok. Bundan sonra, uluslar arası topluluğun bize yardım etmeye gelen personeline çalışma odaları temin etmekte zorlanıyoruz. Üçüncüsü ise içişleri bakanlığı çerçevesinde oluşturulması gereken departmanların-bölümlerin ve administrasyon için gereken mekanın sağlanması gelir. Üç ayı geçmesinerağmenbiz hâlâ yeni ofislerimize taşınmadık. Ne bakanlığın kabine personeli ne de kuruluş aşamasında olan administrasyonun bu sorunu çözülmüş değildir. Bu yöndeki gecikme yeni ofislere yerleşmede uygulanan ve bir anlam veremediğimiz prosedür ve yöntemlerden kaynaklanmaktadır.

Bunun yanı sıra diğer bir sorun bakan ve kabineyle bizaat ilgilidir. Çalışacak personel ve insan kaynakları temin etmek için duyurular yayımlandı ve en iyi ve profesyonel işçileri bulmak ve ilgili bölümlerde çalıştırma gayreti içerisindeyiz.

Üçüncüsü ise standartların

yerine getirilmesi meselesidir. Bu sırada onların bir an önce gerçekleştirilmesi yönünde bakanlığı gereken kaynaklar gözönünde bulundurulmalıdır. Bunun çerçevesinde yıl sonuna kadar yerine getirilmesi öngörülen yasa tasarıları yazılmalıdır. Diğerleri arasında Polise ait Kanun, Pasaport veya Yolculuk Belgesine İlişkin Kanun, Kimlik Belgesine ait Kanun, Adlara İlişkin Kanun'un hazırlanması öngörülmektedir. KPH çerçevesinde aktarılacak (havale edilecek) yetkiler arasında, şimdiye kadar bir sürü yetkiler aktarıldı ancak tüm yetkiler henüz aktarılmış değildir, görev ve sorumlulukları denetleme yetkilerinin aktarılması da beklenmektedir, çünkü Kosova Polis Hizmetleri halihazırdaki durumda Polis Komisyonları tarafından idare edilmektedir.

ASİ: Görevi teslim aldığı- nızdan beri Bakanlığınızın gelişmesi hakkında izlenimleriniz nelerdir?

Reçepi: Olan durum ve şartlar altında, ikinci aşamada aktarılacak yetkilerin ölçülü ve pozitif olması yönünde mevcut personelim ile beraber etkinlikler planı ile öngördüğümüz görevlerin yerine getirilmesi yönünde çalıştık. Bakanlığın kendi görevlerini yerine getirmesi çerçevesinde ise tüm ilgili bölümlere personelin alınması için ilk işçi alma ilanlarını

duyurduk ve bu yönde Daimi Sekreter, Polis Müfettişliği alanında gereken işler tamamlanmak üzeredir.

ASİ: KPH dışında İçişleri Bakanlığının diğer görev ve sütunları nelerdir?

Reçepi: İçişleri Bakanlığı (İB) çerçevesinde hazırlanan bir organizasyon şeması ile, bu yıl zarfında kaydedilecek ilerlemeye bağlı olarak, Bakanlığımız henüz oluşturulmadan önce kurulan bazı krumlar bizim çatımız altına alınacaktır. Onlar sadece denetlenmeyecek İB tarafından idare edilecektir aynı zamanda. Denetleme işi ile bu kurumların yönetilmesi ve çalışma stratejilerinin yönetimi aynı şey değildir.

Bu çerçevede bizim Vıçitırın'da Polis Akademimiz mevcuttur. Polis Müfettişliği oluşma safhasındadır. Diğer yandan kurulma aşamasında bulunan dokuz departmandan ikisi Kamu İşleri Bakanlığından bize transfer edildi. Bunlar yanı sıra yıllardan beri oturtulmuş bir strüktürü ve yapısı olan Kosova Polis Hizmetleri de Bakanlığımız nezdinde olacaktır. Bir enformasyon ajansı veya buna benzer bir şeyin oluşması ise şu aşamada öncelikli ödevler arasında yer almıyor. Belki başka bir zamanda, ihtiyaç duyulduğu zaman böyle bir organ oluşturulacak ve Hükümet ile beraber sürdüreceğimiz işbirliği sayesiyeye denetle-

necektir. Sağlayacağı enformasyon ve veriler hükümet ve diğer enstitülerin önlem almalarında yardımcı olacak ve topluma zarar veren belirtilere karşı mücadelenin sürdürülmesinde yardımcı olacaktır.

ASİ: Polis ve Meclis ikilemi arasında durumunuzu nasıl görüyorsunuz? Bu iki enstitü ile işbirliğiniz ne seviyededir?

Reçepi: Nizam, intizam ve Kosova'da güvenlik konularını görüşen ve İçişleri Bakanlığın çalışmalarını ele alan parlamento komisyonları ile iyi bir işbirliği içerisindeyiz. Bu işbirliği özellikle iki alanda daha da pekişmelidir: kanun tasarılarının ne kadar daha iyi bir şekilde hazırlanması ve güven artırılması ve güvenlik seviyesinin Kosova'nın gelecekteki ihtiyaçlarına göre saptanması yönünde konunun parlamento genel kurul toplantısında gündeme getirilmesi veya konuyla ilgili parlamento sonuçlarının çıkarılması.

ASİ: KPH yörede belli bir saygınlığa sahiptir. Uluslar arası topluluğun kaydettiği bu başarının devam etmesi için sizce neler yapılmalıdır?

Reçepi: İlk önce Akademinin oluşturulması ve tüm nesillerin eğitim görmesinde hizmeti geçen herkese teşekkürü bir borç bilirim. Özellikle de bu Akademiye yedi yıldan beri büyük bir başarıyla yöneten

Bakan Fatmir Recepti

müdür Steve Bennet'e teşekkür etmek isterim. Ülkelerindeki vatandaşlarının hareket özgürlüğü, malvarlıklarının güvence altında olması, seyahat özgürlüğünün sağlanması yönünde büyük bir özveri ve disiplinle görevlerini yerine getiren Kosova Polisine son derece itimadım vardır. Polis hizmetleri kendi vatanını seven, kendi vatandaşlarını tanıyan, sorumlulukları üstlenmeye hazır bir kurum olarak toplumda görülen negatif belirtilere karşı savaşımında daha fazla

başarının kaydedilmesi yönünde kararlıdır. Dahası, polis vatandaşlarla onların dilinde iritbat kuran, çevreyi, kenti ve köyü iyi tanıyan bir hizmet olduğunu doğrulamıştır. Bu yüzden tüm seviyelerde yetkilerin transfer edilmesinden sonra daha fazla başarıların kaydedileceğine de inanıyorum. Elbette ki bu iyi bir denetim ister, onların çalışmalarının daha iyi bir şekilde stimüle edilmesi ve çalışmalarına daha elverişli lojistik desteğin verilmesini gerektirir.

ASİ: Diğer enstitülere nazaren KPH içerisinde rüşvet olayı ne derece yaygındır ve bu sorunun üstesinden nasıl gelinmelidir?

Recepti: Dünyada rüşvet olayı ile karşılaşmayan hiç bir toplum yoktur. Bu veya şu enstitüde rüşvetin olduğuna dair negatif yüklü bir marketingin yapılmasını doğru bulmuyorum. Onun varoluşu her ne kadar inkar edilemez ise de boyutlarının çok küçük olduğuna inanıyorum. Ve bu söylediklerimi de yedekle almak gerekir çünkü ben böyle bir olaya tanık olmadım ve bunu doğrulacak kanıtım da yok. Küçük bazı olay saptanırsa da bu aşırı bir şekilde şişirilmemeli fakat önlenmelidir. Bunun önüne geçilmeli ve uygun önlemler alınmalıdır. Bana göre Hizmetlerde böyle bir şey en az rastlanır. Diğer enstitüler ile kıyaslama yapılırsa Kosova Polis Hizmetlerine vatandaşın inancı ve desteği tamdır. Ancak bir belirti olarak her nerede ortaya çıkarsa o argümanlarla saptanmalı ve ona karşı kararlı mücadele verilmelidir. Suç vakaları, rüşvet ve diğer negatif belirtilere karşı da kararlı savaşım verilmelidir.

ASİ: Bakanlığınız çerçevesinde sığınma (azil) ve geri dönüşlerle ilgili otoritenin oluşturulması hangi aşamadır?

Recepti: Bakanlık çerçevesinde sınır meseleleri ile ilgilenen departman (bölüm) bu konularla ilgilenmelidir. Bu yönde çalışacak personelimiz henüz olmadığı için bu yönde pratik bir şeyler yaptığımızı söylemem doğru olmaz.

İlgili bölüm organogram ile öngörülen personeli işe aldıktan sonra bu alandaki konularla doğrudan ilgilenilecektir ve Bakanlık veya Parlamento önünde karar alınması için konular gündeme getirilecektir. Bu sayede insanlar kendi statüleri ve ihtiyaçları için bilgi sahibi olabileceklerdir.

ASİ: Administrasyon ve polis biriminde çalışacak sivil memurların tayini onların bireysel kalifiyelerine göre olmalıdır. Bakanlığınızda bu alanla ilgili durum nedir ve ilerideki dönemde bu mekanizmanın efikas olması ne şekilde sağlanmalıdır?

Recepti: Boş işyerleri ile ilgili ilanların duyurulması ve insanların seçilmesi ilke ve kriterlerine saygının gösterilmesi konusunda benim kararlı bir tutumum vardır. Benim bilgim olmadan 2-3 kere basına verilen iş ilanlarında kalifiye olarak orta okul, yüksek okul veya fakülte şartı istenmişti. Bana bilgi verildikten sonra ben onları iptal ettim. Bir iş yeri için orta okul ve fakültenin aynı zamanda aranmış olması benim için abest bir şeydir. Eğer iş yeri için fakülte gerekli ise duyuruda öyle belirtilmeli ve bu koşullu yerine getiren adaylar arasından biri seçilmelidir. Bu olgudan hareket ederek benzer olaylar karşısında dikkatli davranmalıyız. İş yeri ile ilgili kategorizasyon yapıldıktan sonra yapılacak işler belli uzmanlar tarafından yazılmalı – çünkü ben bir iş yerinde çalışan işçinin neler yapacağını yazacak kişi değilim.

Slovenya Cumhuriyeti Parlamentosuna yapılan ziyaretten izlenimler

Husnije Beškovič, Acil Durum Komisyonu Başkan yardımcısı

Kosova Meclisi Acil Durum Komisyonu delegasyonu 15-17 Mayıs 2006 tarihlerinde Slovenya Cumhuriyeti Parlamentosuna resmi bir ziyarette bulundu.

Kosova delegasyonunda 7 üye vardı ve grubu Kosova Meclisi Başkanlık üyesi ve Komisyon Başkanı Sn. Naim Maloku yönetti. Bu ziyaretin örgütlenmesini AGİT Kosova Misyonu – Demokratikleşme Bölümü tertipleledi ve iş arkadaşlarıyla birlikte Sn. Kim Vetting destek verdi.

Bu, Kosova Parlamentosu Acil Durum Komisyonu programı çerçevesinde yapılan ilk ziyareti oluşturuyordu. Bu komisyon, yörede var olan buna benzer diğer parlamentoları da ziyaret etmeyi planlaştırmıştır. Haziran ayı-

nda Komisyon, Makedonya Parlamentosu ve Bosna Hersek Parlamentosunu ziyaret etmeyi planlaştırmıştır. Slovenya Cumhuriyeti Parlamentosuna ziyaretin yapılmasının amacı iki parlamento arasındaki işbirliğinin daha da geliştirilmesi olduğu gibi güvenlik ile ilgili komisyon çalışmaları alanındaki görüşlerin paylaşılması ve Meclis'in belirli bakanlıklar ile hizmetlerde denetim mekanizmaları ile ilgili bilgi alışverişinde bulunmaktır.

Kosovo Parlamento delegasyonunun kendi ziyaret programı çerçevesinde Slovenya krumlarının önemli ve yüksek görevlilerini ziyaret etti. Delegasyon, başında Jozef Jerovšek'in bulunduğu Slovenya Meclisi Dış Siyaset Komisyonunu

gibi, İç İşleri Bakanlığı Devlet Sekreteri Zvonko Zinraj, Slovenya Savunma Bakanlığında Karlo Erijevəc'i ziyaret etti. Sonrasında Kosova parlamento üyeleri Slovenya askeri temsilcisi ile olduğu gibi Savunma Bakanlığı nezdindeki enformasyon ve güvenlik hizmeti temsilcileriyle görüşmelerde bulundu. Bunun yanı sıra Kosova delegasyonu, Slovenya Meclisi Genel Sekreteri Lovro Lončar, İstihbarat ve Güvenlik Hizmeti denetim Komisyonu başkanı ve üyeleri ve Slovenya İstihbarat ve Güvenlik Ajansı genel müdür yardımcısı Sn. Yanez Jirovnik ile de görüştü.

Slovenya Cumhuriyeti'ne yapılan bu ziyaret düşünceme göre ve inanıyorum ki bu fikri Kosova delegasyonunun diğer

üyeleri de paylaşmaktadır, Kosova milletvekilleri ile Acil Durum Komisyon üyeleri için çok başarılıydı. Slovenya Cumhuriyeti iş arkadaşlarına yapmış olduğumuz bu ziyaret çok umut vericiydi ve onların bizi bu sıcak karşılımları bizi duygulandırdı.

En yüksek düzeyde yapılan çalışma toplantıları süresince bizim çalışmalarımız ve bu yıl-2006 Kosova'nın geçmekte olduğu süreç için olduğu gibi bizim çalışmalarımız için de çok faydalı olacak bilgilere sahip olduk.

Evsahibi, Kosova'daki güncel durum, müzakereler süreci, güvenlik durumu, azınlıkların Kosova toplumuna entegre edilmeleri, Kosova kurumlarının çalışması ve sosyal ekonomik durum ve buna benzer konular için büyük ilgi gösterdi.

Çok açık geçen görüşmelerde güvenlik komisyonu çalışmaları ile ilgili görüşlerimizi olduğu gibi Slovenya Parlamentosunda denetim mekanizmaları ile ilgili görüş alışverişinde bulunduk. Edindiğimiz bilgilere göre ki bu bilgiler Kosova milletvekilleri için çok önemlidir, Slovenya'da Parlamento komisyonlarının çalışmaları ve parlamento denetimi yasa ile alt yasa kanunlarıyla ayarlanmış bulunmaktadır, ber bunları Slovenya Cumhuriyeti Parlamentosu kabul etmiştir.

Bizim ilgi odağımız ise Slo-

venya İç İşleri Bakanlığının ve bütünlüklü olarak Slovenya polis çalışmalarının nasıl yapıldığı, Savunma Sisteminin nasıl çalıştığı ve bu önemli enstitülerini denetleme hakkına kimin sahip olduğu ve denetim sürecinde Parlamento kurumlarının ne gibi yetkilere sahip olduğuydu. Ev sahibi sormuş olduğumuz soruları yanıtlarak bu malzemenin yasa ile nasıl ayarlandığını ve ne şekilde gerçekleştirildiğini bize anlatarak sormuş olduğumuz sorular ile ilgili bize epey malzeme verdi. Bu malzemeler bizim Kosova'da ilerideki çalışmalarımızda yardımcı olacaktır. Program çerçevesi içerisinde Slovenya Parlamento binasını ve Meclis'in genel kurul toplantılarının yapıldığı binayı, Halk toplantısı binasını ziyaret ettik. Meclis'te 90 milletvekili var. Aynı zamanda Slovenya Parlamentosu'nun ne şekilde ve hangi koşullar altında çalıştığı ile ilgili bilgilere sahip olarak onların yüksek bir Avrupa düzeyinde çalıştıklarını gördük.

Düşünceme göre Kosova Meclisi milletvekilleri için bu çeşit ziyaretler çok faydalıdır ve yakınımızda olan devletlerden görgü edinmenin Kosova'da modern bir demokratik toplumun temin edilmesi için çok önemlidir.

Bu çeşit ziyaretlerin ve karşılaşmaların düzenlenmesi, Kosova toplumunun daha da demokratikleşmesi doğrultusunda AGİT'in Kosova Misyununun önemli projelerinden biridir.

Yapılan bu ziyaret çok faydalı ve başarılıydı

Güvenlik Hizmetinin Parlamento Denetimine Değın Profesyonel Gelişme Programı

Kim Vetting, AGİT Kosova Misyonu

Genel Sekreter Özel Temsilcisi Sn Petersen, 2005 yılının Aralık ayında Geçici Özyönetim Kurumlarının (GÖK) icra dalı ilk güvenlik organı olarak İç İşleri Bakanlığının kurulmasına değın 2005/53 UNMIK Kuralını ilan ettikten sonra, Kosova Meclisi güvenlik sektörünün denetimine ilişkin iç tartışmaları başlattı. Bu gelişmeleri göz önünde bulundurarak Kasım ayında AGİT Kosova Misyonu Kosova Meclisi'nin Kosova'nın güvenlik sektörünün gelişmesi için hazırlanmasını gerektiren Parlamento Güvenlik Denetimine ilişkin Profesyonel Gelişme Programını başlattı.

Merkezi Cenevrede bulunan kuruluş tarafından desteklenen Silahlı Güçlerin Demokratik Kontrolü (SGDK), AGİT programı ilk sırada Meclis'in Acil Durumda hareket etme Komisyonunu hedeflemektedir, bu programa Meclis'in diğer üyeleri ve politik parti yönetim kurulu ilgili liderlerinin katılmaları da davet edilmiştir. Programın hedefi, İç İşleri Bakanlığı ile Başbakan'ın Kamu Güvenliği Ofisi temsilcileri ile çeşitli proje ile etkinliklere ilişkin işbirliğini geliştirmektir. Program, Kosova Sırları da dahil olmak üzere Meclisteki tüm etnik gruplara da aittir.

2005 yılının Kasım ayında Grand Otel'de düzenlenen ve yüksek düzeyde katılımı gerçekleşen ilk yuvarlak masa toplantısında, polis ile

güvenlik sektörünün parlamento denetimine ilişkin genel ilkeler görüşüldü. Yapılan tartışmalarda, bir demokratik toplumda, seçilmiş olan yetkililerin, gücün kullanılmasında yasal bir monopolü vardır ve dolayısıyla da polisin de doğrudan doğruya onlara sorumlu olduğunun altı çizildi. Buna benzer olarak Meclis, güvenlik siyasetinin gelişmesi ve gerçekleştirilmesinde Hükümeti sorumlu tutmakta; polis ile güvenlik sektörüne ait olan bütçeyi dikkatle incelemektedir. İşaret edildiğine göre, polis ve adliye sistemi tanımlamaya göre politik olarak neutral kalmalıdır.

1 Mart tarihinde Meclis Komisyonu Kosova polis Hizmetinin iç gözetleme dalını ziyaret etti: bu ise yeni kurulan Kosova Polis Müfettişliğidir (KPM) ve bu müfettişlik şu anda Kosova Ovası'nda-Kosovo Pole'de bulunmaktadır. (KPM'ne değın daha fazla bilgi için bu bültende var olan yazıya bakınız). Bir gün önce Meclis üyeleri Kosova Polis Okulunu ziyaret edip bu okulun Kosova Kamu Güvenliği, Eğitimi ve Gelişmesine değın Akademiye (KKGEGA) dönüşmesine ilişkin girişim hakkında bilgi aldılar.

10 Mart tarihinde Sn Fatmir Rexhepi GÖK'ün İç İşleri ilk Bakanı görevine atandı. Bu önemli adım ardından AGİT,

Bakanlığın yasama ile bütçe esaslarını görüşmek amacıyla Komisyon, Bakan ve onun kilit personelini olduğu gibi UNMIK'in Polis ile Adliye Sütununun katıldığı bir günlük bir seminer düzenledi.

Son iki ay içerisinde Meclis Komisyonu parlamento denetimi alanında en iyi pratikleri kurmak amacıyla Güney Doğu Avrupa ülkeleri komisyonları ile irtibatla bulunmaktadır. 15 - 17 Mayıs tarihleri arasında, Komisyon Lublana'yı ve 5-6 Haziran tarihleri arasında Üsküb'ü ziyaret etti. Bu iki kentte yapılmış olan ziyaret öğrenilen dersler ve yöreden en iyi pratiklere ilişkin değerli bilgileri temin etti. Meclis'te yer alan ve fonu Avrupa İmar Ajansı tarafından temin edilen proje ile Fransa'nın güvenlik ile ilgili parlamento uzmanı yardımıyla uzmanlık bilgileri Meclis Komisyonlarına sunulacaktır. Bu ikili irtibatlar yoluyla olduğu gibi 25-27 Haziran tarihleri arasında SGDK ile birlikte Mitroviça'da yapılacak olan Güvenlik Denetimine değın Yöresel Parlamento Konferansı yardımıyla Kosova Meclis'i güvenlik konuları ile uğraşmakta olan fonksiyonel komisyonunun rolünü yeniden tanımlayacak ve Kosova'da değişikliğe uğrayan GÖK güvenlik strüktürlerinin denetiminin temin edilmesi doğrultusunda daha hazırlıklı olacaktır.

"KPH kanunlara saygı gösterir ve onları uygular"

Kosova Polis Hizmetleri Komisyoner Yardımcısı, Albay Şeremet Ahmeti ile söyleşi

ASİ: Güvenlik sisteminin temel sütunu olarak polisin rolünü nasıl görüyorsunuz?

Albay Ahmeti: Elbette ki Kosova Polis Hizmetlerinin (KPH) ülke güvenliğinin sağlanmasında önemli rolü vardır. KPH gayet genç bir hizmettir ve geçen 6 yıl içerisinde kendi bağımsızlığını kurmayı başarmıştır. Oluşumunda bugün 7.000 memurun bulunduğu bu hizmet, ulusal ve cinsiyet eşitliğine saygı göstermektedir ve kendi dönüşümünü tamamlamak üzeredir. Böyle olması yüzünden halkın kendisi ve Kosova kurumlarının desteğini sağlamış bulunmaktadır. Biz devamlı olarak vatandaşlar için güvenli bir ortamın sağlanması ve suçlara karşı mücadele vermekteyiz. Bu dönem içerisinde uluslar arası polis biriminin sağladığı destek ve eğitim özel önem taşımaktadır. Bunun sonucu olarak yerli polis güçlerinin transformasyonu son safhaya gelmiş bulunmaktadır. Tüm Kosova için sunulan bu hizmetler 8 ayrı bölgede faaliyetlerini sürdürerek ister yerli, ister da yabancı kuruluşlar ve tüm vatandaşlara hizmet sunmaktadır.

ASİ: Meclis tarafından hali hazırdaki durumda gerçekleşen denetim hakkında ne düşünüyorsunuz?

Albay Ahmeti: Ülke içindeki tüm kurumlarla iyi bir işbirliği içerisindeyiz ve yerli kurumların bir parçasını oluşturmaktayız. Elbette ki hâlâ UNMIK polis

Albay Şeremet Ahmeti, Başbakan Çeku ve AAK Parlamento Grubu Başkanı Cülaze Sula ile birlikte

çerçevesinde bulunmaktayız, ancak yetkilerin yerli kurumlara transfer edilmesiyle İçişleri Bakanlığı oluşumunda yer alacağımızı umuyoruz. Biz aynı zamanda bir icra organıyız, demek ki kanunları uygulamakla görevliyiz.

ASİ: KPH'nin benzer örgütler olan KMB (TMK), KFOR veya uluslar arası polis ile işbirliği ne seviyededir?

Albay Ahmeti: Tüm yerli kurumlarla iyi işbirliğimiz vardır. Olağanüstü durumlarda ortak eylemlere katılmaktayız. Bu durumlarda biz KMB ve tüm diğerleriyle işbirliği sürdürerek bize düşen ödevlerin yerine getirilmesi yönünde çaba harcıyoruz.

İlk sırada onun bir parçasını oluşturduğumuz UNMIK polisi ile iyi bir işbirliğimiz var. Sırbistan hariç tüm komşu ülkelerin polis birimleriyle de iyi bir işbirliği içindeyiz, örneğin Arnavutluk, Makedonya ve Kara Dağ. Sırbistan ile de temaslar, koordinasyon ve işbirliği içinde olmamızın gerektiğini düşünüyorum. İlerideki dönemde Sırbistanla ve diğer komşularla da profesyonel ilişkilerin kurulacağını umut ediyoruz.

ASİ: KPH'nin yetkileri üstlenmesi yönündeki tranzisyon dönemi tamamlanmak üzeredir. Tüm bu süreci ve özellikle de insan kaynakları yetersizliği çeken Kurmay

(Merkez) ile ilgili görüşünüz nedir?

Albay Ahmeti: Tüm polis istasyonlarında yetki ve sorumlulukların aktarılması yapıldı ve mesken ortamlarda bulunan 33 polis istasyonunda böyle bir şey gerçekleşti. Mitroviça hariç en önemli 5 yörede denetimi üstlenmiş bulunmaktayız ve Mitroviça'da da bunun yakında yapılacağını bekliyoruz. Son zamanlarda yüksek görevli komutan kadrosunda terfiler yapıldı. Komiser Vitrup dışındaki tüm öteki personel danışman seviyesindedir. Ben, KPH Komiser Yardımcısı görevinde bulunmaktayım ve veri, suç, operasyonlar, sınır karakolu polisi ve administrasyon

alanlarında bana yardım eden 4 asistanım var. Dönüşümün sonsahasındabulunmaktayız. Kadrolara gelince insan kaynaklarımız var ve oluşturduğumuz birimlerde çalışan personelin artık 7 yıllık bir tecrübesi var. Elbette ki bu zaman dilimi içerisinde tamamen fonksiyonel olan mekanizmaları henüz oluşturmuş değiliz. İlerdeki dönemde ilave eğitimlere ve değişik alanlarda uzmanlaşmaya ihtiyacımız vardır. Komiser Vittrup ve biz, yerli kurumlarla beraber bu yönde kendimize bir ödev saptamış bulunmaktayız.

ASİ: Profesyonel standartlar, yüksek mevkilerdeki polislerinin tayini, disiplin komisyonu ve polis müfettişliği birimlerinin statüsü nedir? Onlar çalışıyor mu, ne kadar faaller, onların çalışmaları ile siz memnun musunuz?

Albay Ahmeti: Sadece profesyonel standartlar biriminde durmak istiyorum, çünkü ötekileri İçişleri Bakanlığı, dolayısıyla Hükümetin çerçevesindedir. Bu birim, polis standartlarının uygulanması için sorumludur. Elbette ki polisin çalışmaları sırasında hatalar da mümkündür, ancak onların tekrar edilmemesi ve diğerlerin de benzer hatalara düşmemesi için onlara yaptırımlar uygulanır. Suç işlediği saptanan herkese karşı disiplin önlemleri uygulanır. Bizde, polis, teğmen veya albay arasında fark gözetilmez. Eğer argümanlar ve deliller varsa tüm olaylar araştırılır ve öngörülen disiplin önlemleri alınır. Suç unsurları varsa ilgili kuruma – mahkemeye suç duyurusu bildirilir.

ASİ: Belediye Meclisleri mahali polis şefleri için üçer aday önermişlerdir. Seçilen adaylar hakkında görüşünüz nedir, onlar iyi çalışıyor mu?

Albay Ahmeti: 2005/54 No'lu Kural gereğince, polis komiseri, ben ve bakanın, belediye meclislerine üç aday önermemiz öngörülmektedir. Belediye başkanları ise bunlar arasında işleri en iyi yapacağını tahmin ettikleri adayı seçme hakkına sahipler. Böyle bir uygulamaya 2005 aralık ayından itibaren saygı gösterilmektedir ve şimdilik belediye meclisleri ile olan iyi ilişkilerimizin ilerde de devam edeceğini tahmin ediyorum.

ASİ: Herhangi bir görevliye karşı aldığınız nihai önlemler hakkında mahkemenin müdahale ettiği

örneği şimdiye kadar oldu mu?

Albay Ahmeti: Profesyonel Standartlar Birimi tarafından alınan herhangi bir kararı mahkemenin değiştirme hakkı vardır. Biz ise ona saygı göstermeliyiz. Ceza çarptırılan polis mahkemeye itiraz etme hakkına sahiptir ve mahkeme süreçte usulsüzlükler olduğu sonucuna vardysa dosyayı Profesyonel Standartlar Birimine iade eder ve bizim buna saygı göstermemiz gerekir.

ASİ: KPH görevlileri tarafından işlenen suçlarla ilgili iç mekanizmanız nasıl işliyor?

Albay Ahmeti: Biz bir kamu hizmetiyiz ve kanunları yerine getirmekteyiz ve onlara saygının gösterilmesinde

elbette ki diğerlerine örnek olmalıyız. İşlenen suçlar Profesyonel Standartlar Birimi tarafından incelenir ve bu tür etkinliklerde bulunduğunu saptanan her kese karşı 2005/54 No'lu Kural gereğince önlemler alınır.

ASİ: Finansi durumu kim denetler ve ilerde bunu kim yapacaktır?

Albay Ahmeti: Bütçemiz Hükümete, yani Kosova konsolide bütçesine bağlı. Bütçe ile şimdiye kadar uluslararası kadro ilgilenirdi, ancak ilerde bu yetkinin yerli personele geçeceğini ve benim administrasyon asistanıma geçeceğini tahim ediyorum. Hükümet ve Bakanlık ortak bir işbirliği sürdürerek bütçe ile bizim ilgilenmemizin doğru olacağını düşünüyorum.

Kosova başkanı Fatmir Seydiu , Albay Şeremet Ahmeti ve Polis Komisyoneri Kai Vittrup ile birlikte

Güvenlik sektörünün parlamento denetimi

Peter Vanhoutte, AGİT Kosova Misyonu

Genç parlamento üyeleri yasamanın kabul edilmesi doğrultusunda zamanlarının büyük bir kısmını harcadılar. Çünkü bunun böyle olması gerekir ve parlamentolardan böyle çalışmaların yapılması beklenmektedir. Maalesef şunu unutuyorlar ki yasamanın tasarlanması ve kabul edilmesinden çok demokrasi ile yurttaşların iyi yaşamaları konularının göz önünde bulundurulması daha önemlidir.

Kosova Meclisi geçenlerde, etkili bir parlamentonun temin edilmesi için parlamento denetiminin en önemli etkinliklerinden biri olduğunun teyid etti. Genel kurul toplantıları süresince sıralı soru sorma zamanının dahil edilmesi, denetimin yapılması için önemli bir mekanizmadır. Genel kurul

toplantıları dışında bazı komisyonlar zamanlarının büyük bir kısmını hükümeti denetlemekle geçirmektedirler. Polis, güvenlik ile güvenlik strüktürlerini denetlemek için görevli olan Acil Durum ve Hazırlık Komisyonu'nun rolü ise özeldir. Birkaç ay önce GÖK dahilinde yeni bir İç İşleri Bakanlığının kurulması bu komisyonun Kosova'da olduğu gibi Kosova dışında da denetim yöntemleri ile ilgili ek eğitim almaları için çok iyi fırsatları oldu. Bu eğitimler sonucu ve başkan Sn Naim Maloku'nun görgüsü ve yetkisine dayanarak üyeler, etkili bir denetimin ne kadar önemli olduğunun farkına vardılar. Zorluklara rağmen, polis ile güvenlik strüktürlerinin gerçek demokratik strüktürlere dönüş-

mesinin garanti edilmesi gerekir.

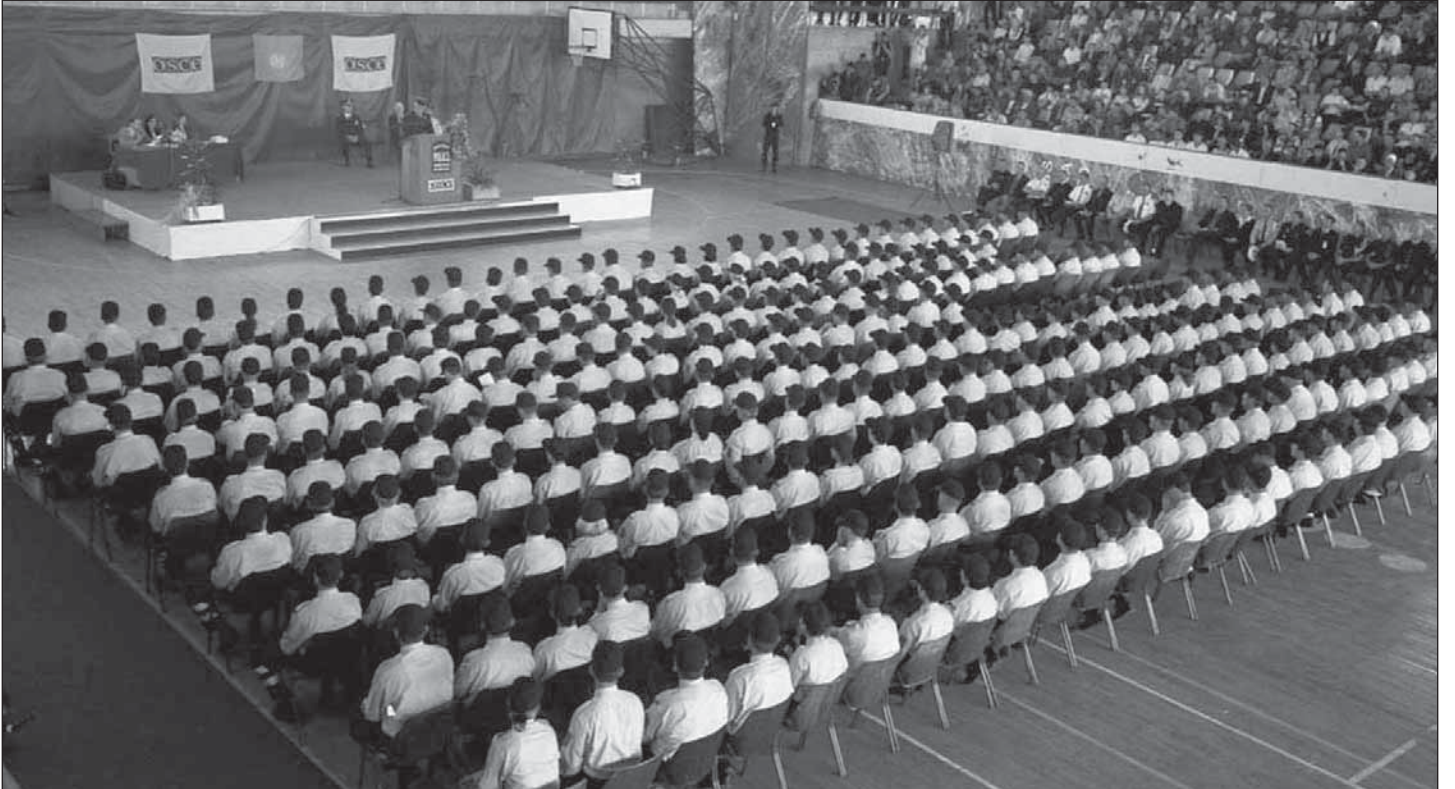
Sorumluluk

Demokratik bir toplumda polis hizmeti, idarenin üç dalına sorumludur: yasama (parlamento ya da Meclis), icra (hükümet) ve adliye (mahkemeler). Merkezi ile yerel düzeyde, Hükümet, polis hizmetinin bütçesini, onların eylemsel rehberini ve onların önceliklerini saptayarak doğrudan doğruya polisi kontrol eder. Yasama dalı, polis hizmetini tanımlayan ve ayarlayan yasamayı tasarlamakta ve kabul etmekle ve gerekli olan bütçeyi kabul ederek parlamento denetimini ve onun yetkilerini yapar. Polis doğrudan doğruya yetkili hükümet ba-

kanına sorumludur, bakan ise parlamentoya sorumludur, onların üyeleri ise seçmenlerine sorumludur. Görgülerimize dayanarak şunu söyleyebilirim ki yeni parlamentoların sorular, gensorular, teklifler-talepler, tartışmalar, açık oturumlar ve ziyaretler bütçenin dikkatle incelenmesi ve yasamanın tasarlanması ile gözden geçirilmesi gibi temel denetim tekniklerinin kullanılmasını öğrenmeleri için en azından üç ya da dört yıl gerekmektedir.

Karşılıklı anlayış

Güvenlik sektöründe etkili bir denetimin gelişmesi hem parlamento hem de hükümetler için bir meydan okumadır. Değişik rollerde bulunmalarının gerekmesine

rağmen onların her ikisi güvenlik sektörünün gelişmesi için sorumlu olmakla birlikte istikrarlı ve güvenli bir toplumu, temin etmekteki yeteneklerine bağlıdır. Bunu gerçekleştirmek için parlamentonun sadece Hükümeti ve polisi gözetlemesi değil aynı zamanda uygun olan güvenlik siyasetini ve ilgili siyaseti onaylaması ve desteklemesi gerekir. Böyle bir denetim, Hükümet, güvenlik enstitüleri ile Meclis arasında yoğun tartışmaların yapılması ve karşılıklı anlayışa doğru götürmelidir.

Yasa kuralları, polisin parlamentove hükümet tarafından denetlenmesini amaç edinen her toplum prensiplere dayanmalıdır. Bir demokratik toplumda, devlet yetkililerinin genelde yasal güç monopolü vardır. Bu, polis dışında özel vatandaşların (özel güvenlik şirketlerinin ve parlamento örgütlerinin) yurttaşlara karşı silah kullanma hakkına sahip olmadıkları anlamına gelir. Ciddi olarak tehdit edildiklerinde yurttaşlar polise dayanmalı, özel izinleri olmadığı sürece silahlara sahip olmamalı nede silah kullanmamalıdır.

Hükümet siyasetinden gelebilecek olan herhangi bir sapmaların önlenmesi amacıyla yetkililerin güç kullanmaları yakından gözetlenmelidir. Polis doğrudan doğruya ilgili bakanlıklar (genelde İç İşleri Bakanı) yoluyla hükümete sorumludur. Hükümet ise polis siyasetinin gelişmesini ve bu siyasetin alanda nasıl gerçekleştirildiği ve buna nasıl saygı gösterildiğini temin ederek parlamento tarafından sorumlu tutulmaktadır. Düzenli istatistik verilerinin toplanması ve analizinin

yapılması bu görevin gerçekleştirilmesi için çok önemlidir: meclisin polis bütçesini ve harcamalarını dikkatle incelemesi ve polis performansını ölçen verileri izlemesi gerekir.

Siyaset yok

Yurttaşların kulakları ve gözleri gibi milletvekilleri her zaman iyi idare ilkelerini olduğu gibi yasa kuralları da aynı zamanda polis için de uygulanmalıdır. Araştırma komisyonları hariç, memurlar (polis memurları) hiçbir zaman doğrudan doğruya parlamentoya sorumlu olmamalıdır – polis memurlarının komite için orada olmaları aranmamalıdır. Polis memurları, bireysel esas üzere ve kriminal bir suç durumunda mahkeme önünde olabilirler.

Hükümet ve meclis, demokratik bir toplumda polis hizmetinin her zaman politik olarak nötür olması için çaba harcamalıdır. Polis çerçevesi içerisinde politik atamalar ile terfilere izin verilmemelidir. Politik nötürlük doğru bir şekilde uygulanmasının çok zor olduğu göz önünde bulundurulursa, bazı ülkeler en yüksek mevkiileri paylaşmak için (örnek olarak polis komiseri idarede olan koalisyon partneri olabilir, onun yardımcı ise ana muhalefet partisi üyesi olabilir) önemli olan çeşitli politik partileri arasında uzlaşmalar yapmaya çalışır. Çoğu durumlarda bu sonuçlar politik olarak dengeli menacmentte sonuçlanacaktır.

Ek denetim

Sıralı parlamento denetimi yanı sıra her zaman ek dış

denetim strüktürlerine ihtiyaç duyulur. Bu, ombudsperson enstitülerini, parlamento petisyonlar komitelerini ve azınlık haklarının korunması konseylerini içerir. Bubağımsız organlar aynı zamanda yurttaş şikayetlerini de araştırabilir. Adliye 'post factum' rolüyle sınırlıdır ve gereken durumda sivil ve kriminal duruşmalar yoluyla polis memurlarının yanlışlıkları yüzünden kendilerine dava açar. Her zaman adliye, icra ve yasama dalları arasındaki ayrıma saygı gösterilmelidir.

Polis siyaseti

Kapsamlı bir polis siyaseti tüm ilgili kişileri ve güvenlik çeşitlerini kapsayan global bir güvenlik siyasetinin bir parçasıdır. Kosova'da İç Güvenlik Sektörünün Görüşülmesi (ISSR) bu çeşit siyasetin gelişmesini hedeflemektedir. Kosova Meclisi'nde söz iken güvenlik siyaseti tartışmaları bir sürecin parçası olarak dört safhadan oluşmaktadır: gelişme, karar alma, gerçekleştirme ve değerlendirme.

Bir parlamento, güvenlik ile polis siyasetinin gelişme safhasında sadece sınırlı bir rolü oynar. Bu görev ilk sırada hükümete düşer. Parlamento, güvenlik konuları ile ilgili kamuoyu -sorularını görüşebilir ve hükümetin bunu daha baştan hesaba katmasını isteyebilir. Tabii ki güvenlik ve polis komitesi hükümetin faydalı bir harekette bulunması için daha planlama safhasında iken gelişme konusunda hükümet tarafından bilgi edinmelidir. Karar getirme safhası, özellikle polis ile güvenlik dokümanları ile yasama

gibi parlamentonun önemli bir rolde bulunabileceği bir safhadır. Meclis, yeni bir politika ve hükümet tarafından tasarlanan ilgili yasama, konusunda tartışabilir ve yasayı kabul eder. Karar getirme sürecinde parlamentonun, bütçe tahsisi yoluyla karar verici etkisi olur. Parlamento, önerilen siyaset revizyonlarına doğru giderek daha geniş bir çapta kabul edilen nihayi bir dokümanın elde edilmesine katkıda bulunabilir.

Yetkili komite siyasetin gerçekleştirilmesinin gözetlenmesini istemeli ve onaylanan siyaset sonuçlarını değerlendirmeli ve ilerideki yıla ait olan bütçenin tartışılmasında bunu hesaba katmalıdır.

Kamu desteğinin alınması

Kabul edilen bir siyasetin desteklenmesi için kamu desteğinin artırılması doğrultusunda bir parlamento başta olmaktadır. Şeffaflık çok önemlidir. Olanaklar dahilinde tartışmalar kamuya açık olmalıdır. Kamuoyu ve özellikle de sivil toplum temsilcilerinin komisyon toplantılarına ve kamuya açık olan toplantılara katılmaları cesaretlendirilmelidir. Komisyon toplantılarının hazırlanmasında, milletvekilleri, çoğunluk ve azınlık topluluklar sorunlarının ve görüşlerinin doğru olarak tercüme edilmesi ve tartışılmasına dikkat etmelidirler.

Kosova Meclisi Acil Durum ve Hazırlık Komisyonu için bu hedefin gerçekleştirilmesi ilerideki ayların en önemli meydan okumalarından biri olacaktır.

Kitaba göre hareket etme: Polis ve Kosova'da insan hakları

Dillon Case ve Nikola Gaon, AGİT Kosova Misyonu

Kosova Polis Hizmetleri (KPH) Avrupa'da en genç-yeni polis güçlerinden biridir. 1999 yılında kurulan bu hizmetin görevi, kamu güvenliğini

temin etmek ve insan haklarına saygı göstererek ya-sayı güçlendirmektir. Bunu söylemek yapmaktan daha kolaydır.

"Çok genç bir polis gücü tarafından alınan önlemlerin uluslar arası insan hakları standartları ve prosedürel davranış kuralları çizgisinde

olmasıdır," diyor AGİT Kosova Misyonu İnsan Hakları ve Güvenlik Konuları Danışmanı Christopher Decker.

KPH'nin birçok polis görevlisi hala prosedürler\kodlar ve uluslar arası insan hakları standartları ile ilgili bilgilerini geliştirme doğrultusunda çalışmaktadırlar. Gilan polis istasyonunda çalışan komiser muavini Atrim Myrtas araştırmacı olarak altı yıldır polis gücü ile çalışmaktadır.

"İnsan her defasında bir şeyler öğreniyor," diyor Atrim. "Her gün bilgimizi genişletmeye devam ediyor ve görevlerimizi daha iyi yapıyoruz."

Fazla bilgi

KPH çalışmalarını gözlemlemekte olan Atrim' in BM sivil polis dahilindeki uluslararası iş arkadaşları onların çok profesyonel bir şekilde çalıştıklarını söylemektedirler. Buna rağmen Geçici Kriminel prosedürel Kodu ihlalleri sıkça olmamasına rağmen hala vardır.

Bu ihlaller genelde kişinin hapsedilmesinde, onunla ilgili araştırmaların yapılmasında reşit olmayan kişilerle davranışlarda, toplantı yapma özgürlüğü ve polis ile medya arasındaki ilişkiler sırasında ortaya çıkmaktadır.

"Kendi işini gerektiği gibi yapması için Atrim gibi diğer polis memurlarının Kriminel-Suç Prosedürel Kodunun 500'den çok maddesini olduğu gibi polis davranışı ile ilgili

tüm uluslar arası insan hakları ilkelerini bilmesi gerekir.” diyor Christopher.

Ve Atrim bu görevleri “kitaba göre”, yapmak istediğinde aşırı bilgilerin olması bunu zorlaştırmaktadır.

Kendisinin ve 7,000’den çok iş arkadaşının Kosova Polis Hizmeti (KPHO) okulunda görmüş olduğu eğitim dersleri – bu dersler AGİT Kosova Misyonu tarafından düzenlenmektedir – kendilerini iyi hazırlamış bulunmaktadır. Ama polis memurlarının alanda kendi görevlerini yaptıklarında onların prosedürel yanlışlıklar yapmaları ile ilgili şansları çoktur.

Cep büyüklüğünde bir broşür

Çalışmalarında polis memurlarına daha fazla yardım etmek için ve yanlış hareketlerde bulunmamalarını önlemek için AGİT Kosova Misyonu şubat ayında İnsan Hakları ve Yasanın Güçlendirilmesi başlığı altında bir cep kitabı - broşür yayınladı.: Polis İçin İnsan Hakları Broşürü.

Broşür, polis görevlilerinin Geçici Kriminel Prosedür Kodu ile ilgili en önemli hükümlerinin rehberine olduğu gibi uluslar arası insan hakları standartlarına yaklaşımı temin etmektedir. 18 konusal bölüme ayrılmış olan bu broşür, yasaların araştırılmasını ve bireylerin haklarının korunması için hayati öneme sahip olan bilgileri bulmalarını sağlamayı amaç edinmektedir.

Bu broşürü tanıtmadan önce AGİT Misyonu, Artim’in polis İstasyonunu-Gilan Polis İstasyonunu kapsayan ve

Priştine’nin Güney Doğusunda bulunmakta olan alanda bu broşürün daha kısa şeklinin yerel ve uluslar arası polis memurlarına göndererek bu onlar tarafından çok iyi kabul edildi.

Atrim bu broşürü sık sık kullanmaktadır. “Bu broşürü her zaman yanımda taşımaktayım ve ikileme düşüğümlerimde cevap için her zaman bunu açıyorum,” diyor. Prosedürler süresince broşürün açılmasının profesyonel olmadığını ekleyerek uygun zamanlarda bu rehberi gözden geçirdiğini söylüyor.

Kolayca yaklaşılan kaynak

Çok sayıda bilgileri içermekte ve cep büyüklüğünde olan broşürün yanlarında bulun-

durmakla polis görevlileri prosedürel bilgilerini geliştirmelerini temin eden ve kolayca ulaşılabilen bilgiler kaynağına sahip olmuş bulunmaktadır.

Atrim daha öğrenci iken hep böyle bir broşürün olmasını istediğini belirtiyor. Daha genç iş arkadaşları ise bu fırsattan yararlanabilirler.

Mart ayında bu broşür Arnavutça, Sırpça ve İngilizce olmak üzere Kosova’nın tüm polis istasyonlarına ve polislerine dağıtılmış bulunmaktadır. Aynı zamanda insan hakları konuları üzere eğitim derslerinin yapılması öngörülmektedir.

“AGİT Misyonu, bu broşürün ve eğitim derslerinin tüm polislerde bilginin artmasına ve kriminel prosedür ihlalleri sayısının azalmasını

beklemektedir,” diyor Christopher Decker.

Gerçek kazançlar

Kosovalılar kazançlı olarak çıkacaktır. İnsan hakları ve prosedürel kodlar için daha fazla bilgilere sahip olan polis gücü kendi ahalisini korumak için daha hazırlıklıdır.

Kosova’daki durum istikrara kavuşurken ve güvenlik konularına uluslar arası polis güçlerinin yavaş yavaş daha az katılmasıyla KPH’nde çalışmakta olan Atrim ve onun iş arkadaşları kamu güvenliği sütunu olmaktadır.

Broşür ve Kosova polisi için yapılacak olan eğitim dersleri AGİT ile uluslar arası partnerlerinin süreci desteklemeleri için kullanacakları değerli araçlardan biridir.

AGİT, Kosova'da topluluklar siyasetinin desteklenmesine yardım ediyor

Nikola Gaon, AGİT Kosova Misyonu

Kosova Polis Hizmeti (KPH) ve AGİT, topluluklar içinde özel eğitim kurslarını temin ederek polis ile kamuoyu arasında daha büyük bir inancın sağlanması doğrultusunda çalışmaktadır. Bu, polis memurlarının topluluklar, köy liderleri ve yerel görevliler ile daha sıkı bir işbirliği yapması ve güvenlik sorunlarını çözme-leri gereğine işaret etmektedir.

Topluluklar ve polis memurunun rolü

130 'dan çok KPH polis görevlisi Kosova'da topluluklar siyaseti için belirlenmiş bulunmaktadır. Dükkanlardan mal aşırma, çocuklar için yol güvenliği, ilaçların kötüye kullanılması ve inter-etnik ilişkiler gibi konular üzerinde çalışarak polis memurlarının değişik yaşlardaki çocuklarla, değişik etnisiteli kişilerle ve değişik geçmişlere sahip olan kişilerle etkin bir şekilde irtibat kurmaları gerekir. Polis görevlilerinin aynı zamanda yerel toplantıların yapılmasını kolaylaştırmaları gerekir.

"Bizim okul öğretmenleri, gençler, azınlıklar, iş adamları, belediye temsilcileri ve özürü kişileriyle irtibatımız vardır," diyor Mitroviça Yöresel Polis Karargahında çalışmakta olan polis görevlisi Avni Zahiti. "Görevimiz, onları bir masa etrafında toplamak, onların güvenlik konularını belirleyip çözüm bulmalarına yardım etmektir."

Yeni becerilerin geliştirilmesi

AGİT Kosova Misyonu 1999 yılından beri demokratik bir polis hizmetini geliştirme doğrultusunda yardımlarını sunmaktadır. 2000 yılından

beri yeni öğrenciler KPH eğitim programı çerçevesinde mahali toplulukların polis konsepti ile tanışma fırsatını yakaladılar.

Ama giriş yeterli değildi. "Polis görevlilerinin kendi görevlerini gerektiği gibi yapmaları için özel becerilere sahip olmaları gerekiyordu," diyor Priştine KPH Karargahı Topuluklar Koordinasyon Birimi Komutanı, teğmen Salih Dragidella.

Öyle ki 2005 yılının Eylül ayında polis görevlilerinin kendi toplulukları ile daha etkili olarak çalışması amacıyla KPH ile AGİT Misyonu iletilmiş eğitim derslerinin geliştirilmesine başladı.

"Bu yeni eğitim dersleri ile topluluklar - polis felsefesi açıklanarak irtibatın temin edilmesi, sorunların çözümü ve becerilerin planlaştırılmasını hedeflemektedir," diyor AGİT tarafında kurulmuş olan Polis Akademisinde çalışmakta olan topluluklar-polis eğitim personeli Sergey Sidorov. 40 saatlik bir talimat süresi içerisinde çocuklar ve gençler ile çalışmaya özel önem verilmiştir.

"Bir polis için önemli olan şey onların daha genç yaşlarda oldukları zaman yerel topluluklar üyeleri ile iyi ilişki kurmalarıdır," diye sözlerine ekliyor Sidorov. "Böylelikle onların kötü etkilerden kaçınmaları ve suçlara yönelmelerini önleyerek kendilerine yardımda buluna-cağız."

Zahiti, 19 polis görevlisinden oluşan bir grup 2006 yılının Mart ayında kursu tamamladı ve topluluklar-polis içeriğinin

gerçekleştirilmesi başlangıçta zordu ama KPH bu alanda başarı sağlayacaktır diyor... "Bu eğitim programı ile çeşitli çıkar grupları ile çalışmak için kendimi daha hazırlıklı hissediyorum."

Teorinin pratiğe dönüştürülmesi

Kurs-eğitim dersleri süresince şu motoyu geliştirmek için cesaretlendirilen katılımcılar "İnsanlara saygılı davran, onlar da sana karşı saygılı davranacaklardır!", hareket ederek topluluklar ile polis arasındaki ilişkiler ile ilgili güçlü bir anlayışı gösterdiler.

Kursun-eğitim derslerinin en önemli bölümlerinden biri de temsili rol oynamaktır. Bu sayede ilgili bir sorun ile etkilenen tüm taraflara onun yansımaları polisin gözünde bulundurması cesar etlendirilmektedir.

Zahiti bu eğitim derslerinin faydalı olduğu ile uzlaşmaktadır: "Bu bize topluluklar-polis teorisinin pratikte kullanılmasını test etmemiz için yardımda bulundu."

Katılımcılar aynı zamanda Romların entegrasyonu, trafik ve dere güvenliği ve sürüden ayrılan köpeklerden korunma

ile ilgili projeleri geliştirdiler. Kursun son gününde sunulan projeler şimdi topluluklar ile çalışmakta olan polis görevlilerinin kullanımına sunulmuş bulunmaktadır.

Daha büyük bir resim

Polis Akademisi 1999 yılının Eylül ayında AGİT tarafından kurulduğuna göre bu akademi çeşitli konular, mahkeme, demec teknikleri, savunma taktikleri, çatışma müdahalesi, göçmenler ile hareket etme ve polis davranış kodu ile ilgili geniş konular üzerine kurslar düzenlemiş bulunmaktadır. Öyle ki şimdiye kadar 7,573 polis görevlisi temel polis eğitim programından geçmiş bulunmaktadır. 61,458'i kriminal araştırmalar ve mahkemeden ayaklanma kontrolü ve müzakereler tekniklerine kadar çeşitli özel kurslardan geçmiş bulunmaktadır.

Polisin topluluklar ile hareket etmelerine değin iletildiği olan kursuna-eğitim dersleri bazı özel eğitim dersleri grubuna katılmıştır. Zaman içerisinde bu kursu tamamlamaları gerekli olan şimdiki ve ilerideki polis görevlilerinin bu görevleri yerine getirmeleri gerekir.

Kosova'nın İç Güvenlik Sektörünün teftişi

Michael Page, Güvenlik Sektörü danışmanı, İç Güvenlik Sektörünün teftişi

Kosova İç Güvenlik Sektörü'nün Teftişinin (İGST) icat etmiş olduğu yeniliklerden biri, olanaklar dahilinde topluluklar köküne sistematik bir şekilde inmedir. Bu, belediye danışmaları, fikir oylaması, telefon hotline, internet ve 'KİGST Otobüsü' gibi çeşitli yöntemleri dahil eder. Bu ise ilanları iki katına artıran işlek soruşturma mekanizmalarını temin eder. Daha başlangıçtan hareket ederek Kosova İGST, sivil toplum, GÖK ile uluslar arası topluluk arasındaki işbirliği sonucu gerçekleşen bir süreçti.

Güvenlik sektörünün teftişi tüm dünyada gerçekleştirilirken, bu teftiş sık sık onların kendi alanları veya metodolojileri bakımından sınırlandırılmıştır. Örnek olarak Kuzey İrlanda'da eski Britanya siyasetçisi ve Avrupa'nın gelecekteki komiseri Christopher Patten tarafından yöneltilen uluslar arası komisyon sadece yerel topluluktaki polis konusunu görüştü. Diğer yandan Jamaica, Sierra Leone'de daha incelikli güvenlik teftişleri yaptı ama buna rağmen tüm ahaliye varacak kadar etkili değildi.

Kosova İGST projesi, Büyük Britanya hükümeti Güvenlik Sektörü Gelişme Danışma Ekibi tarafından tanımlandığı zaman, bu süreçlerden öğrenilen dersler üzere kararın alınmasından hareket edildi. İGST sürecinin iki çok önemli bölümü var. Birincisi, Kosova ile uluslar arası uzmanlar tarafından karma bir ekibin kurulmasıyla yerel bilginin İGST Sekreterliği çerçevesinde uluslar arası uzmanların bilgileri ile uyumlu olması temin

edilmektedir. Sekreterlik, kurumsal olarak BMGP'nin bir parçası olarak Başbakan Ofisi Kamu Güvenlik Dairesi çerçevesinde bulunmaktadır. Buna benzer olarak araştırmaya inter ajans işbirliğinin görülmemiş düzeyde uzman kadrosu katıldı. Diğerleri arasında bu kadroya GÖK, UNMIK, AGİT, BMGP, KFOR ve iki sivil toplum örgütü: merkezi Cenevre'de bulunan Silahlı Güçlerin Demokratik Kontrolü (SGDK) ve Kosova'nın Politik İncelemeler ve Gelişme Enstitüsü KPİGE (KIPRED) katıldı.

İGST projesi sekiz ayrı safhaya ayrılmıştır: ilk iki aşama-safha sona ermiş bulunmaktadır iç ve dış tehditleri ve Kosova'nın stratejik ortamını belirlemiş bulunmaktadır. Bu iki aşamayı, Kosova'nın kutsal ve yer perspektifi nedeniyle temel tehditleri oluşturan İGST ve KIPRED üstlenmiş bulunmaktadır. Onlara göre güvenlik, sadece uniforma giyen ve silah taşıyan adamlar değildir - güvenlik çok daha bileşik bir şeydir. Çok sayıda ekonomik sorunlarla karşı karşıya gelen bir toplum olan Kosova'da işyerinin garanti altında olmaması en önemli sorunlardan birini oluşturmaktadır. Sağlam olmayan bu durum, suç il politik ekstremizminin daha uzun bir süre artması ile ilgili bir ortam yaratmaktadır. KFOR ve NATO gibi uluslar arası güçler tarafından temin edilen güvenliğe teşekkür ederek şu andaki durum çatışma sonrası ülkelerin çoğundaki duruma kıyasla dış ülkelerden gelen tehditler açısından daha azdır. SGDK'nın normal olan 'off

the peg' güvenlik analizlerini uygulaması olanaksızdır. Beraber çalışarak, SGDK-DCAF ve KIPRED, İGST'ye hareket etmesi için esas çizgiyi temin etmiştir.

3, 4, 5. safhasında Kosova İGST ekibi Kosova güvenlik yapısının (KPH, KPC, sivil hizmet ve başka) değişik bölümleri ile ilgili değerlendirmeleri yaparak Kosova'nın nihayi statüsü ile ilgili müzakereler tamamlandıktan sonra Kosova hükümeti ihtiyaçlarını belirleyecek olan boşluğun doldurulması hazırlıklarını gerçekleştirdi. Uluslar arası düzeyinde İGST ekibi NATO standartları ve AB'ye entegre olmaya değin Kopenhag kriterilerinden hareket etmektedir. Ekip çalışmasının en önemli sabit noktalarından biri, Kosova insanların görüşleridir.

Yaklaşım ile danışmalar süreci devam etmekte ve çok sayıda ajans ile Kosova organları hazırlığını yansıtmaktadır. Kendi belediye ekipleri yoluyla AGİT, Kosova içerisindeki her belediyede İGST danışmalarını gerçekleştirmiştir. Bu yılın Şubat ile Mart ayında yapılan toplantılar İGST süreci ile ilgili kamu bilincin artırılması doğrultusunda çalışmaların en önemli bir bölümü yapılmıştı ve bu tüm Kosova'da görüşler, istekle ve tedirginlikler ile ilgili

değerli düşüncelerin temin edilmesi için önemliydi. AGİT tarafından düzenlenmekte olan ikinci tur danışmalar başlamış bulunmakta ve yaz ayları süresince devam edecektir.

Bununla ve UNMIK ile AGİT'in kamu enformasyon bölümleri ile birlikte, İGST ekibi kamuya yaşam ile ilgili yoğun bir kampanyayı düzenledi. İGST otobüsü, genel ahalinin görüşlerini videoya almak ve yazılı olarak kaydetmek için Kosova içerisinde tur atmaktadır. İGST ekibinin görüşmekte olan konular hakkında ahaliyi tanıtmak amacıyla güvenlik konularını kapsayan çok sayıda radyo ile TV tartışmaları yapılmıştır. Aynı zamanda tüm Kosova'da 'güvenlik hakkında düşüncelerinizi söyleyin' adlı bir reklam kampanyası başlatılmış bulunmaktadır. Kampanya aynı zamanda İGST'ye yaklaşımın temin edilmesi doğrultusunda ilan tahtasını ve TV reklamlarını kapsayarak insanların toplantılara katılmalarını, serbest telefon ağından ve internet sitelerinden ve otobüsten yararlanmalarını cesaretlendirmektedir. Kullanılan tüm bilgiler 2006 yılının sonlarına doğru Hükümete ve Kosova Meclisi'ne teslim edilecek olan nihayi İGST Raporunda yer alacaktır.

Kosova Polis Hizmetleri Gündemi

Kurulduğu günden itibaren, Kosova Polis Hizmetleri, gelişme ve organizasyon ile faaliyetlerini sürdürebilmesi için yasal tabanın oluşması alanında iç planda ortaya çıkan büyük sorunlar yanı sıra, dış planda da özellikle suçlara karşı kararlı bir şekilde mücadele vermiştir. Kosova Polis Hizmetlerinde görevli polis memuru sayısının artmasıyla vatandaşların daha güvenli bir ortamda yaşamaları

sağlanmıştır. Öte yandan, Kosova Polis Hizmetleri, yerli ve uluslar arası kurumlar arasında başarılı işbirliğinin sürdürülmesi açısından bir örnek oluşturmaktadır. Kosova Polis Hizmetlerinin bir haftalık çalışması hakkında bilgi edinmesi için 21 - 27 Mayıs 2006 tarihleri arasında değişik polis istasyonlarından gelen raporlardan bir özet devamda getirilmektedir.

21 Mayıs 2006

Saat 01:53 sıralarında S.K. adlı bir vatandaş Kame-niça'daki Kosova Polis İstasyonuna gelerek büyük-baş hayvanlarının bilinmeyen kimseler tarafından çalındığını beyan etti. Aynı kişi av tüfeğiyle bir el ateş açtığını bildirdi. Devriye gezen polis birimi çalınan hayvanları bulmaya başardı, ancak şüpheli kişiler olay yerinden uzaklaşmaya başardı. Olay Suç ve İnceleme Birimine intikal etti.

İpek'teki Kosova Polis Hizmetlerine yapılan bildiriye, N.A. adlı şahsın arabasından bir cep telefonu ve cüzdanın çalındığı bildirildi. Cüzdanın içinde bireyin şahsi belgeleri ve sekiz banka kartı bulunuyordu.

22 Mayıs 2006

A.G. adlı şahit 21 Mayıs 2006 tarihinde İpek belediyesinde 'Lugat e Ozdrimit' adlı Beyaz Drim etrafındaki ormanlık arazide kendi ihtiyaçları için ağaç keserken bir insan çenesine rastlar. Sözü geçen çenenin 1998 - 1999 yılında cereyan eden son savaştan kalabileceği tahmin edilmektedir. Olay yerinin koruma altına alınmasını Vitomiriça Polis karakollu tarafından görevlendirilen devriye ekibi temin etmiştir. Olay yerine incelemeler yapmak üzere araştırma timi çıkmıştır. Olay, yöresel araştırma ekibine ve Priştine'de mevcut kaybolan kişileri araştırma ekibine intikal etmiştir.

Ferizovik Polis İstasyonu'na yapılan bir ihbarda ise bu kente

bağlı Prelaz i Yerlive köyünde bulunan "Univerzal" şirketine gelen iki bayan araçlarını çalıştıramadıkları gerekçesiyle D.S. adlı davacı kişiden yardım talep etmişlerdir. Bundan sonra bayanlardan biri arabayı çalıştırıp kurbanı 50 metre kadar sürüklemiş ve bu sayede vücudunda küçük çaplı darpların ortaya çıkmasına neden olmuştur. Olaya daha iki araç katılmış ancak onların plaka numaraları hakkında bilgi sağlamamıştır. Olay inceleme safhasında bulunmaktadır.

Saat 11:00 civarında Lipyan Polis İstasyonuna müracaat eden T.Sh. UNMIK pasaportunu kaybettiğini beyan etti. Olayı bildiren kişi pasaportunu 21 Mayıs 2006 tarihinde Lipyan'da kaybettiğini bildirdi.

23 Mayıs 2006

Kosova Polis Hizmetleri Rahovça polis ekibinin yaptığı bir rutin arama sırasında CZVZOR 50 tipi bir tabancaya el koydu.

Ferizovik "Bayram ve Gursel Suleymani" caddesinde, saat 15:00 sularında narkotik şube yetkilileri tarafından izlenen şüpheli B.S. durdurulup üstü başı aranmış ve bu fırsatta ceplerinde, bir kâğıda sarılı toplam 8 gram ağırlığında 14 paket uyuşturucu made (eroin) bulunmuştur. Bulunan maddeye el konmuş şüpheli kişi ise Gilan hapishanesinde gözaltına alınmıştır.

İpek'te devriye gezen Kosova Polis Hizmetleri ekibi, şüpheli E.B. tarafından sürülen Mercedes Benz 208 D-Kb adlı furgonu durdurmuştur. Fur-

gon traktör parçaları ile yüklü idi ve onların nakliyetine dair sürücü hiç bir belge göstermemiştir. Parçalarla beraber furgona polis el koymuş ve bunun hakkında bir tutanak düzenlenmiştir. Olay Araştırma Birimine intikal etmiştir.

24 Mayıs 2006

Saat 17:37 civarında Kosova Polis Hizmetleri Ipek Alfa Üsüne telefonla müracaat eden Sh.A., "Vlazerit Ahmetaj" marangoz atölyesinden değişik makine ve çalışma araçlarının çalındığını bildirdi. Olay yerinde incelemelerde bulunan polis 23'ü 24 Mayıs 2006'ya bağlayan gecede bilinmeyen kişi(ler) çatıdan atölyeye girerek odun işlenmesinde kullanılan ve 10 bin Euro değerinde değişik makine, araç ve gereçleri çaldığını tespit etti. Olay Araştırma Birimine intikal etmiştir.

25 Mayıs 2006

21:40 civarında Kosova Polis Hizmetleri Lipyan şubesine gelen bir enformasyon Lipyan'ın Mostia semtinde bir ailede şiddetin uygulandığına işaret ediyordu. Olay yerine gelen polis devriyesi E.B. adli şüpheli kişinin F.K. adli eşine karşı kaba güc kullandığını saptadı. Gündüz saat 10:30 civarında başlayan tartışma büyüyerek olayın çıkmasına neden olmuştur. Devamında şüpheli şahıs kendisinden boşanacağı gerekçesiyle kurbanı ebeveynlerine göndermişti. Şüpheli kişinin annesi M.B. tarafından alınan ifade de kendisinin de olaya karıştığı ve şiddet kullandığı saptanmıştır. Olay Araştırma Birimine intikal etmiştir.

26 Mayıs 2006

Ferizovik "Deshmoret e Kombit" caddesinde bulunan "Orange" pasthanesinde,

saat 17:00 civarında ödeme yapıldığı sırada sahte bir 20 Euro banknotun kullanıldığını saptadı. Birkaç tanığın ifadelerine göre şüpheli kişinin F.V. olduğu, kendisinin bu tür girişimlere daha önce de başvurduğu ileri sürüldü. Olay Araştırma Birimine intikal etmiştir.

27 Mayıs 2006

Ferizovik belediyesine bağlı Leshkobare köyünde bir arazide toprak kazısı yapılırken patlamayan ve şüpheli görünen bir araç rastlanmıştır. KFOR-a bilgi verildikten sonra Kosova Polis Hizmetlerine bağlı bir tim olay yerine gidip civarda güvenliği sağlamıştır. KFOR birlikleri tarafından yapılan çalışma sonucu 180 milimetre çapında ve 70 santimetre uzunğunda İkinci Dünya Savaşından kalma bir top mermisinin söz konusu olduğu tahmin ediliyor. KFOR

birliği bu top güllisini olay yerinden uzaklaştırdı.

Saat 10:42 civarında KFOR birlikleri Mitroviça'daki "Dreniça" Caddesinde Sh.M. adlı kişinin evine düzenledikleri baskın sırasında "Bolt A. Rifle" adlı ve 183225 seri numaralı 8.57 mm çaplı bir tüfek ve 45 mermibulduklarını bu kentteki Kosova Polis Hizmetleri şubesine bildirdi. Silah ile ilgili ruhsatın süresinin geçtiği yüzünden silaha el kondu. Olayla ilgili dosya tamalanarak mahkemeye intikal etti.

Lipyan belediyesine bağlı Gushterica e Ulet köyünden S.L. adlı kişi bu kentteki Kosova Polis Hizmetleri karakoluna başvurarak metalik gri renkli Golf 1.9 E tipi aracının bilinmeyen kişiler tarafından çalındığını bildirdi. Olayı bildiren şahıs çalınmadan önce aracın bu kişinin avlusunda park halinde olduğunu beyan etti.

Polisi kim denetleyecek?

Kosova Polis Müfettişliği'nin (KPM-PIK) rolü

Polisin sorumlu davanması her demokratik hükümetin hayati öneme sahip olan bir parçasıdır. Kamuoyunun 'polis denetlenmesi'ne ilişkin hükümet sistemine güveni olması gerekir. Onların, polisin ne yaptığını ve nasıl yaptığını dikkatle izlemeleri gerekir. Sadece bu şekilde kamuoyu polise inanabilir, yasaya saygı gösterebilir, barış ve nizamı sağlar ve tüm yurttaşların güvenli bir ortam içerisinde yaşamalarını temin eder.

Frank Harris, KPM'ye ait AĞT Gerçekleştirme Programı Proje Menajeri

Kosova Polis Hizmeti (KPH) Batı Balkanlarda en genç bir polis örgütüdür. Ve birçok yönü ile demokratik olarak polis görevinin yapılması konusunda yörenin en iyi modellerinden biridir. Yüksek bir derecede kamu desteği ve güvenine sahip olduğu şu anda, KPH, gelişen bir örgüt olmuştur. Geçlere kadar KPH'nin kamu sorumluluğunu denetleyen formal bir mekanizması yoktu. Ama şimdi bağımsız bir sivil

denetim organı kurulmuş bulunmaktadır: Kosova Polis Müfettişliği (KPM). KPM, GÖK'nin yeni kurulmuş olan İş İşleri Bakanlığı "İdare Ajansıdır" ve UNMIK'in 2005/54 sayılı Kuralı gereğince oluşturulmuştur. Kosova Polis Müfettişliği, KPH'nin kamu sorumluluğunun daha da artırılması doğrultusunda çabacayacaktır.

KPM'nin iki önemli görevi vardır. Birincisi, KPH'nin etkili ve uygulanmakta olan yasala-

ra uyumlu olarak çalışmalarını denetlemek. İkincisi, KPM rütbe bakılmayarak KPH görevlilerine karşı açılan şikayetleri ve ciddi iddiaları araştırarak ve inceleyecektir.

KPH Performansının geliştirilmesi

KPM, kamuoyunun KPH'ne daha fazla güvenmesini nasıl temin edebilir? Üç kritik alanda KPH'nin performansını

araştırdığı rapor hazırlayacak: Etketif, etkili olma ve yasa ile uyumlu olma. KPM, KPH'nin suçların işlenmesine nasıl karşı geldiğini, kamu nizamı ve intizamın sağlanmasını ve yollar ile diğer alanlarda zeddenmelerin ve ölümlerin azaltılması ile ilgili görevlerini nasıl gerçekleştirdiklerini dikkatle inceleyecektir. KPM aynı zamanda, KPH'nin kamu fonlarını nasıl kullandığı ve KPH'nin en etkili bir şekilde görevini gerçekleştirip gerçekleştirmediğini inceleyecektir. En nihayet KPM, KPH görevlilerinin kendi görevlerini nasıl yaptığı ve bunu yaparken yasa kurallarına bütünlüklü olarak saygı gösterip göstermediklerini inceleyecektir.

KPM, KPH'nin çalışmalarını nasıl ölçecektir? KPM, Avrupa Polis Etiği Kodunda tanımlanan kurallar esasınca Avrupa polis standartlarına göre KPH menajerlerinin performansını ölçecektir. Hükümet, administrasyonun tüm alanlarında Avrupa standartlarına göre çalışma yöntemini benimsemiş bulunmaktadır.

KPM'nin araştırmaları, KPH'nin Yıllık raporunda sona erecektir-neticelenecektir. Kamu dokümanı olarak öngörülen yıllık rapor GSÖT, İş İşleri Bakanlığı, Meclis ile Polis Komiserine sunulacaktır. Yıllık rapor, KPH

UNMIK Polsinden KPH'ne yetkilerin transferi, devir teslim töreni

performansı ile ilgili olgular enformasyonunu olduğu gibi ileride değişikliklerin yapılmasına ilişkin objektif sonuçları ve gerçek önerileri kapsayacaktır. Daha önemlisi bu doküman, KPH'nin dengeli değerlendirmesini temsil ederek güçleri ve başarıların altını çizerek daha büyük bir gelişmeyi gerektiren alanlardaki başarısızlıkların da altını çizmektedir.

Kamuoyunun güvendiği şikayet sistemi

KPM'nin ikinci görevi – polise karşı şikayetlerin araştırılması-incelemesi – özellikle kamuoyunun sıralı üyeleri için eşit olarak önemlidir. Bir polis görevlisi kendi işini yapmazsa ve yasaya karşı hareket ederse, özellikle polisin kötü davranışı ile karşılaşan kişiye karşı polisin sorumlu davranması ile ilgili etkili bir sistemin olması gerekir. Böyle bir sistem etkili bir yasal çerçeveyi olduğu gibi şikayetler ile çalışabilecek ve kamuoyunun itimadına sahip olan profesyonel kamu görevlilerini gerektirmektedir.

2005/54 sayılı UNMİK Kuralı ve KPM'ye değin Administratif Yönelge kamuoyunun polise karşı kamu şikayetleri için doğru bir yasal çerçeveyi oluşturmaktadır. Polis görevlilerine karşı tüm ağlaşılar KPM'ne gönderilmekte, görülmekte ve suç unsuru ve kategorisine göre hareket edilmektedir. Yeni yasa, polisin kötü davranışı – suistimali ile ilgili potansiyel iddiaları üç kategoriye ayırmaktadır: küçük disiplin kusurları-suçları, ciddi disiplin suçları ve kriminal davranışlar. Eskiden olduğu gibi şimdi de kriminal

davranışlara değin herhangi bir iddia hemen KPM tarafından Kamu Savcısına gönderilir. Küçük suçlar KPH Komiseri yetkisinde Profesyonel Standartlar Birimine gönderilir, ciddi kötü davranış ile ilgili iddialar KPM görevlileri tarafından araştırılır. KPM, incelemelerde ilerleme kaydederse ve şikayet ile ilgili bilgileri gizli tutması gerekir.

Eğer KPM incelemesi, ciddi bir kötü davranışın suistimalin olduğunu destekleyen güçlü kayıtlararası, olayı Kademli Polis ve Disiplin Komitesine (KPK-SPADC) gönderilir. SPADC disiplin konuşmalarını gerçekleştirerek, polis görevlisinin suçlu olup olmadığı konusunda karar verecek ve gereken durumlarda GSÖT'e cezaları önerecektir (bazı durumlarda bu yetkili GSÖT ve İç İşleri Bakanlığına gönderilecektir). Disiplin duruşması süresince KPK-SPADC Gecici Sekreterlerden ve değin esas üzere seçilmiş olan Belediye Meclisi temsilcilerinden oluşur.

Kamuoyu KPM'ye güvenmeli midir? KPM'nin tüm çalışanları sivil ve genelde KPH'den bağımsız olarak çalışır. Ciddi bir suistimalin bütünlüklü olarak incelenmesi konusunda uygulanmakta olan yasaya uyumlu olarak çalışırlar. Diğer hükümet enstitüleri gibi KPM'nin performansı kamuoyu tarafından değerlendirilip onlar aynı zamanda kamu tarafından eleştirilebilir. Bir polisin diğer bir polis bölümünü inceleyecek yerde bir sivilin polis hareketlerinin incelemesinin kamuoyunda daha fazla güven yaratacağı

inanılmaktadır.

KPM'nin gelişmesinin meydan okuması

2005/54 sayılı UNMİK Kuralında ve ilgili Administratif Yönelgede de belirtildiğine göre, Polis Müfettişliğinin Baş Yönetim görevlisi KPM görevlerinin tam bir icra yetkisine sahiptir ve İş İşleri Bakanlığına sorumludur. Ambassador Wnendt, UNMIK ve İş İşleri Bakanlığı arasındaki anlaşmalara dayanarak, AGİT'in, KPM Gerçekleştirme Projesini yönetmede başta olması konusunda uzlaşmaya varıldı. AGİT personeli, enstitü yapılanması ve kapasite yapılanması safhalarının hazırlanması ve gerçekleştirilmesinde olduğu gibi KPM performansının gözetlenmesinde sorumlu olacaktır.

KPM görevlilerinin yeni görevleri için hazırlanmaları önemli bir meydan okumayı oluşturmaktadır. Kosovakamu enstitüleri çerçevesi içerisinde KPM görevleri tektir ve aranılan kapasite yapılanması çok özeldir. KPM personeline ait olan iki safhalık kapasite yapılanması programı ile ilgili çalışmalar başlamış bulunmaktadır. Programın ilk safhası 30 hafta sürecek ve KPH menançmenti konusu üzerine hesap kontrolünün nasıl yapılması üzerine olduğu gibi KPH Performansı üzerine Yıllık Raporun nasıl yapılması gerektiği üzerine çalışmalar yapılacaktır. 'Çalışmaya dayalı' eğitim derslerinin yapılmasına daha fazla odaklanacaklardır. Konular, polis müfettişliğini ve verilerin toplanması becerilerini olduğu

gibi, rapor sunma becerilerini, menançment ve liderlik becerilerini ve uygulanmakta olan yasa hakkında polisin bilgisinin var olması, polis reformu ve örgütlenme değişikliği teorisi ile pratiğini içerecektir.

KPM personeline ait olan eğitim derslerinin 2006 yılının Haziran ayında başlaması ümit edilmektedir. Eğitim derslerine ait olan malzemenin büyük bir kısmı bitmiş bulunmaktadır ve tercüme edilme sürecinde bulunmaktadır. KPM, KPH'nin 2006 yılındaki performansını hazırlaması gerektiğinden dolayı, onun Birinci Safhadaki eğitim sürecinin bir sonucu olarak veri ve önerileri hazırlaması çok önemli olacaktır.

Programın ikinci safhası 20 hafta sürecek ve suistimal ile ilgili şikayetlerin incelenmesine odaklanacaktır. Eğitim programının bu bölümü intervyu, kanıtların toplanması, duruşma dosyalarının hazırlanması, kanıtların sunulması ve ilgili yasamanın anlaşılmasına odaklanacaktır. Bir daha 'çalışmaya dayalı' eğitim derslerine odaklanarak, KPM görevlilerinin daha erkenden şikayetler konusunda sorumluluğu üstlenmelerini temin edecektir.

Kapasite yapılanması programının daha erkenden başlamasının temin edilmesi için AGİT, kendi Lojistik Alanında (Havaalanı Yolunda) KPM personeli için geçici bir eğitim yeri temin etmeyi kararlaştırdı. KPM personeli daha sonra İş İşleri Bakanlığı'nın temin edeceği sürekli siteye yerleştirileceklerdir.

AGİT Bosna Hersek (BH) Misyonunun, BH Güvenlik Sektörü Parlamento denetiminin gelişmesi ile ilgili görgüleri

Christian Haupt, AGİT'in Bosna Hersek Misyonu

Bosna Hersek'te (BH) savunma ile güvenlik sektörünün parlamento denetimi gerçekten de bir meydan okumadır, ama son üç yıl içerisinde önemli bir gelişme kaydedilmiş bulunmaktadır. Daha 1995 yılından itibaren, Bosna Hersek parlamento denetimi şimdi Güney – Doğu Avrupa'nın diğer ülkeleri için bir modeli oluşturmaktadır. Uluslar arası topluluk milletvekilleri ile danışmanları kendilerine bu konular üzere bilgilerinin derinleştirilmesine yardımcı bulunarak parlamento denetimi gelişmeye devam etmektedir.

AGİT Bosna Hersek Misyonuna yörede istikrarlığın geliştirilmesi mandatu verilmiştir (insan haklarını geliştirilmesi ve seçimlerin kontrol edilmesi). Bosna Hersek'teki bu çalışmaları AGİT, 21 Kasım 1995 tarihinde ABD'nin Ohio – Dayto kentinde varılan anlaşma uyarınca 14 Aralık 1995 yılında Paris'te imzalanan "Bosna Hersek'te Barışın sağlanmasına değin Genel Çerçeve Anlaşması" (GFAP),¹ gereğince gerçekleştirmektedir. Bu mandatını gerçekleştirmek amacıyla AGİT Yöresel İstikrar Departmanını (YİD) kurdu ve bu departman şimdi Güvenlik İşbirliği Departmanı (GİD) adını almış bulunmaktadır. Bu departman Bosna Hersek'te öyle denilen Bosna Hersek'te Viyana Güvenlik ile İşbirliği Yapılanması Ölçütleri Anlaşmasının ger-

çekleştirilmesinin desteklenmesi ve Yöre altı Silah Kontrolü ile ilgili Florence-Anlaşması'ndan hareket etmektedir. O zamandan beri her iki Anlaşmanın pratikte uygulanmasında başarılar kaydedilerek oluşum düzeyindeki yetkilerin devlet düzeyindeki yetkilere aktarılması ile ilgili çalışmalar 1 Ocak 2006 tarihinde tamamlandı. Yetkilerin bütünlüklü olarak aktarılması Bosna Hersek'te savunma sektörünü bütünlüklü olarak değiştirmiş bulunmaktadır.

Viyana Anlaşması sona vardığına göre ve Florens Anlaşması değiştiğine göre, GİD-DSC kendi eylem alanını genişletti. Şimdi ise AGİT'in politik-askeri boyutlu dokümanların ger-

çekleştirilmesine yardımcı bulunmaktadır. Bu dokümanlar arasında Silahlı Güçlerin Parlamento Denetimi ile ilgili ayan hükümlerini kapsayan AGİT'in Güvenlik ile ilgili Politik-Askeri Yönlerine değin Davranış Dokümanı da yer almaktadır (Budapeşte 1994).

Kurumsal Çerçeve

2003 yılına kadar, Bosna Hersek'in devlet düzeyindeki hükümeti güvenlik sektörünü çok az kontrol etti ve burada devlet düzeyindeki etkili askeri ve polis strüktürleri yoktu. Önceki savaşın sonucu olarak, Bosna Hersek² çerçevesindeki iki oluşum yüksek düzeyde kurumsal bir bağımsızlığı uyguladı. Bunun çerçevesinde, onların kendi

Savunma Bakanlıkları (silahlı güçler için sorumlu) İç İşleri Bakanlıkları (polis güçleri için sorumlu) yer almaktaydı. Bosna Hersek Anayasası, BH Başkanlığı devlet düzeyinde Askeri konulara değin Komiteyi kurarak ilgili silahlı güçler oluşumlarını koordine etmesini amaçlamıştır, ama bu Komite karar verici bir rolde bulunmamıştır.

2003 yılına kadar, silahlı güvenlik güçlerinin parlamento denetimi (askeri, polis ve istihbarat) oluşum parlamentolarıyla sınırlıydı. Savunma ile İç İşleri Bakanlığının devlet düzeyinde olmaması, Bosna Hersek Parlamento Meclisi'ndeki (BHPM) milliyetçi elemanlar oluşum düzeyindeki parlamento denetimi komitelerine

¹ 11 ilave de dahil olmak üzere GFAP'nin tüm metnini Bosna Hersek Yüksek Temsilcisi Ofisi sitesinde bulabilirsiniz: www.ohr.int

² Bosna Hersek Konsorsiumu da dahil olmak üzere GFAP hükümleri (GFAP'ın 4. ilavesi), Bosna Hersek içerisinde iki devlet oluşumunu oluşturdu: Bosna Hersek Federasyonu (BH F) ve Sırp Cumhuriyeti (SC)..

daha fazla güç vererek güvenlik konularına değin denetim komitesinin kurulmasının önlenmesi için formalist argümanları kullanma olanağındaydı. Ağüman şuydu: eğer güvenlik mekanizmaları oluşum-düzeyinde ise, onların denetim mekanizmaları da o düzeyde olmalıdır.

2003 yılında Bosna Hersek güvenlik strüktürlerinin demokratik denetiminde cepheyi aşırp geçmiştir. Aynı yılın mayıs ayında, Yüksek Temsilci (Kosova'nın Genel Sekreter Özel Temsilcisi gibi BH'ye ait olan Özel Temsilci) devlet düzeyinde olan Bosna Hersek Savunma Bakanlığının kurulması kararı ile uzlaşan Savunma Reformu Komisyonunu kurdu (SRK). 2003 yılının Eylül ayında SRK raporu yayınladıktan sonra Bosna Hersek Parlamento Meclisi Savunma ile Güvenlik Siyaseti ile ilgili Ortak Komiteyi kurdu ve Bosna Hersek düzeyinde Savunma ile Güvenlik Strüktürlerinin gözetlenmesi. Ortak Komitenin 12 üyesi vardır (Bosna Hersek Parlamento Meclisi'nin her evinden altışer kişi) ve onlar Bosna Hersek Savunma Bakanlığı ve Bosna Hersek Güvenlik Bakanlığı çalışmalarını denetlemekte, sonu Devlet Sınır Hizmeti ve Devlet Araştırma ve Koruma Ajansı denetimini yapmaktadır. Ortak Komite aynı zamanda Ulusal İnterpol Ofisini ve Bosna Hersek Madenler Eylem Merkezini denetlemektedir. Bu geniş sorumluluklardan hareket ederek, Ortak Komite güvenlik sektörünü kapsamaktadır. Diğer yandan Bosna Hersek İstihbarat Ajansı (İA), Bosna Hersek Parlamento Meclisi'nin diğer komitesi tarafınan denetlenmektedir.

Şimdi ise savunma sektörünün denetimi ile ilgili çalışmalar bütünlüklü olarak Bosna Hersek Parlamentosunun Ortak Komisyonuna aktarılmış bulunmaktadır. Ortak Komisyonun kurulmasına rağmen, oluşum düzeyindeki parlamento komisyonları Bosna Hersek ve Sırp Cumhuriyetinde polis sektörünü denetlemek için belirli yetkilere sahiptirler.

Parlamento denetimi için yasal çerçeve

Bosna Hersek Parlamento Meclisi ve BHF Savunma Bakanları BH Savunma Yasası ile ve ilgili parlamento kuralları ile kendi ilgili Ortak Komisyonlarını aktarma süreci ve istek üzere herhangi bir diğer konular ile ilgili raporu sunmaya mecburdurlar. Sırp Cumhuriyeti Ulusal Meclisi'nde (RSNA) denetim komisyonlarının gücü savunma ile güvenlik alanındaki Parlamento Denetiminin incelikli Yasasında tanımlanmıştır. (SC Resmi Gazetesi No.25/2005). Maalesef RSNA Komisyonları ona verilen yasa ile çok seyrek bizim sağlam araçları kullanmamızı temin etti. Bu, denetim komisyonları çalışmalarının milletvekillerinin hazırlığına ve yasa hükümlerine bağlı olduğunu göstermektedir.

AGİT Misyonu Parlamento Denetimi Projesinin gelişmesi

Silahlı Güçlerin demokratik, parlamento denetiminin yapılması alanında AGİT Misyonunun gerçekleştirmiş olduğu önemli ve ilk çalışmalardan biri, Ocak ayında 'Güvenlik Politikası ve Silahlı Güçlerin Demokratik Kontrolü'

adlı semineri düzenlemesiydi. 2000 yılında AGİT'in YİD-DRS (şimdi ise DSC, yukarıya bak) silahlı güçlerin parlamento denetimi ile ilgili uzun süreli bir destek programını başlattı. Daha başlangıçta YİD-DRS savunma sektöründe kıdemli temsilciler arasında karşılıklı inancı güçlendirmeye çalıştı. Bu alandaki girişimlerinden ilki savunma ve güvenlik komisyonlarının oluşum düzeyindeki başkanları ile formal olmayan bir toplantıyı örgütlemektir.

YİD-DRS etkin bir şekilde diğer partnör örgütleri ve diğer personel ile güvenlik sektörü denetimi alanındaki kapasite yapısını gerçekleştirme doğrultusunda çalışmıştır. Teknik ile administratif desteği önemini göz önünde bulundurarak, YİD-DRS komisyon sekreterliklerinin etkinliklere katılmalarını cesaretlendirerek, projenin başarılı olması doğrultusunda büyük katkılarda bulundular. YİD-DRS eylemlerinin tamamlanması amacıyla, Silahlı Güçlerin Demokratik Kontrolü ki bunun merkezi Cenevre'dir (DCAF) AGİT Misyonuna katılarak yerel uzmanların parlamento savunumu ve güvenlik komisyonlarına ait olan pilot projensinin temin edilmesi doğrultusunda bir araya geldiler. 2003 yılından beri, parlamento uzmanları SG-DK-DCAF'ta iş bularak var olan dört savunma ve güvenlik Komisyonlarında çalışmaktadırlar. Bu danışmanlar savunma ile güvenlik konuları üzerine gereken uzmanlığı temin etmekte ve milletvekillerinin savunma reformu ile ilgili müzakerelerde başarılarının ve becerilerinin artırılmasına büyük katkıda bulundular.

Görgüler ve itirazlar-meydan okumalar

Yerel ve uluslar arası temsilciler sık sık GİD-DSC tarafından (önceden DRC-YİD) yapılan parlamento denetiminin uzun süreli ilerlemesini Bosna Hersek güvenlik sektörünün özellikle savunma reformu alanında en başarılı yönlerinden biri olarak değerlendirdi. Artırılan denetim sadece icra strüktürlerini sorumlu tutmadı, Bosna Hersek Parlamento Meclisi tarafından geçen yasamanın gerçekleştirilmesine katkıda bulundu.

Gelecek söz konusu olduğunda bu komisyonlara milletvekillerinin katılımı doğrultusunda uygun olan personelin ve teknik tehcizatının temin edilmesi önemli konusunda bazı sorunlar vardır. Bu yedekler olmadan milletvekillerinin Bosna Hersek güvenlik ile savunma enstitüleri arasında sık sık görülen şeffafsızlık çatışmalarında milletvekilleri etkili bir denetimi yapamazlar.

Geçen yedi yıl içerisinde öğrenilen derslerin en önemlilerinden biri milletvekillerinin bireysel ilgileri ve kendi kendilerini bu konulara adanmalarıdır. Bu özellikler olmadan parlamento denetimi etkili olamaz. Uluslar arası topluluğu temsilcilerinin milletvekilleri ile temin ertmiş oldukları ilişkiler de çok önemlidir. Komisyonlara uzmansal öğütler ve günlük destek saygılı bir şekilde sunulmalıdır. Partnörlük ile karşılıklı anlayış havası sadece karşılıklı saygı ve çabalarla gelişebilir. Sadece beraberce çalışma Güney Doğu Avrupa ülkelerinde etkili bir parlamento denetiminin geliştirilmesi için çok önemlidir.

Denetim komisyonlarında görevli Parlamento danışman personeli programı

Marc Remillard, Silahlı Güçlerin Demokratik Kontrolü, Program Manajeri (SGDK-DCAF)

2000 yılının Ekim ayında kurulan ve esas yeri Cenevre'de olan Silahlı Güçlerin Demokratik Kontrolü Merkezi (DCAF) Güney Doğu Avrupa ülkelerinde iyi idare ve güvenlik sektörü reformunun promosyonunu yapmaktadır. Merkez, iyi pratikler araştırmasını yaparak, ulusal ve uluslar arası düzeyde uygun normaların gelişmesini cesaretlendirmekte, siyaset ile ilgili önerilerde bulunmakta, müşavirlik ve yardım programlarını temin etmektedir. SGDK partnörlerini hükümetler, parlamentolar, sivil toplum, uluslararası örgütler yanı sıra polis, adliye, istihbarat ajansları, sınır güvenlik hizmetleri ve askeriye gibi güvenlik sektörü etmenleri oluşturmaktadır.

SGDK'nın eylemlere başlamasından hemen sonra, parlamentolara kapsamlı ve sonuç verecek desteği sunmak ereğiyle sadece milletvekillere dönük olamayacağımız netlik kazandı. Geçiş döneminde olan ortamlarda milletvekilleri hızlı bir şekilde gelip gitmektedir, diğer yandan ise profesyonel parlamento personeli işine devam etmekte ve mi-

lletvekilleri için en elverişli kaynağı oluşturmaktadır. Hatta bazı milletvekillerinin hiç parlamento görgüleri bile yoktur. Diğer yandan parlamento Sekreterliklerin güvenlik ve savunma siyaseti konuları üzere çalışma için gerekli olan hassas malzeme ve çoğu kere gereken eğitimlerden yoksundur. Daha doğrusu, savunma bakanlığı ve hükümette güvenlik konseyleri dışında olanlar için bu tür bilgiler bir sır oluşturmaktadır, hatta milletvekillerinin bile bu alanda sınırlı bir etkileri görülür. SGDK, tek partili devletlerde milletvekilleri sık sık güvenlik ve savunma konularını sadece gelişigüzel ve üstünkörü görüştükleri sonucuna vardı.

Bu meydan okumadan hareket ederek SGDK en başarılı ve en uzun süren bir program geliştirmeye başladı. Bu program Parlamento personeli danışmanlar programıdır ve bu program parlamento sekreterliklerindeki personele-danışmanlara adanmıştır. Komisyon uzmanları olarak çalışan danışmanlar ilave olarak sekreterlik personeli olarak - savunma, kamu nizamı ve intizamı ya da istihbarat denetimi komisyonlarında görevlerini yerine getirmektedir. Program, her parlamentoda sadece bir komisyon için personel danışmanları sunmaktadır. 2002 yılının sonlarına doğru parlamentolar ile personel danışmanları ile PSAP'ı başlattık. O zamandan beri PSAP tüm yöre içerisinde

büyüdü ve bu programda 11 parlamento ve 12 Personel Danışmanı yer aldı. 2006 yılının Mayıs ayından itibaren Arnavutluk, Bulgaristan, Bosna Hersek, Makedonya, Romanya ile Sırbistan & Karadağ parlamentoları bu programa katılmaktadır, bazı durumlarda ise devlet, cumhuriyet ve oluşum düzeyindeki parlamentolar ile çalışılmaktadır. Kosova Meclisi'nin de 2006 yılının Mayıs ayında yapılan anlaşmaya göre 2006 yılının Haziran ayının sonunda bu programa katılmaya hak kazanması bizi mutlu etmektedir. Anlaşmaya göre Meclis'in 2 SGDK yerel personel danışmanının finanse edilmesi ve onların Acil Durumlar ve Hazırlık Komisyonu ile ilgili çalışmaları doğrudan doğruya desteklemesi planlanmaktadır - bu Komisyonun denetim sorumluluğu Kosova'da iç güvenlik struktürlerini kapsayacaktır. Personel danışmanlarının her biri Kosova'da en büyük iki etnik toplululuğunu temsil edecektir.

Komisyon danışmanlarına fon temin etmekle birlikte SGDK aynı zamanda programa katılan parlamentolara yıllık eğitim dersleri programını da sunmaktadır. Dört defa birer hafta süren ve diğer ulusal parlamentolara yapılan eğitim ziyaretlerini düzenledik. Çok kere eğitim programlarını, evde eğitim toplantılarını sunan ve güvenlik sektörü denetimi ve sorumluluğunu sunan diğer ulusal parlamentoları ile

sıkı bir işbirliği sonucu gerçekleştirdik. Bugüne kadar danışmanlar Danimarka, Romanya, Almanya, Britanya ve ABD parlamentolarını olduğu gibi NATO Parlamento Meclisi'ni ve çok sayıda diğer örgütleri ziyaret ettiler. Her durumda katılımcılar güvenlik sektörünün denetlenmesinde parlamentoların rolü ile tanıtıldılar, ve ek olarak ulusal yasamanın Avrupa-Atlantik standartlar ile entegrasyon programları ile uyumlaştırılmaları doğrultusundaki çalışmalarını için çok önemli olan çeşitli uluslararası temaslarda bu-lundular.

Sahiplik ve etkili bir denetim PSAP'ın parolalarıdır. Katılımcı parlamentoların SGDK'nın iki yıl fon temin etmesinden sonra personel mevkileri üstlenmeleri cesaretlendirilmiştir. Bütçe restriksiyonları ile karşılaşılan durumda üçüncü ve son yıl fon temin etmede olasılığı da göz önünde bulundurulacaktır. Diğer yandan var olan görgüler son müddetten önce birçok katılımcı parlamento personel danışmanı mevkilerini enstitüleştirilmiş ve onları sürekli denetim komitesinin bir parçası olarak yapmış bulunmaktadırlar. Daha fazla personel danışmanlarının eğitim görmeleri ve böylece bu ihtiyaçların giderilmesi amacıyla ve bu yöresel ağı geliştirilmesi için biz SGDK tarafından fon temin edilmediği dönemlerde bile ulusal personel danışmanlarına yıllık eğitim derslerini sunmaya devam edeceğiz.

Güvenlik Denetimi ile ilgili Yöresel Parlamento Konferansı

25-27 Haziran 2006 Mitroviça
 " Etkili bir parlamento güvenlik denetimi "

Haziran tarihleri arasında Mitroviça'da etkili bir parlamento güvenlik denetiminin gelişmesine dair Yöresel Parlamento Konferansı düzenlendi. SGDK, AGİT ile Kosova Meclisi tarafından düzenlenen Konferansa güvenlik Sektörünün Parlamento denetimi görgülerine sahip olan 40 kadar yöre milletvekili katıldı. Konferansta alınan sonuçlar arasında, özellikle özel güvenlik şirketlerin denetimi ile ilgili daha yakın bir yöresel işbirliğinin yapılmasına dair sözün verilmesiydi.

Meclis'te son gelişmeler

Franklin De Vrieze, OSCE Mission in Kosovo

Dört Avrupa Parlamentosu Kosova Meclisi'ni destekliyor

2 Mayıs tarihinde AİA Konsorsiumu tarafından kurulmuş olan dört Avrupa Parlamentosu resmi olarak Meclis'e destek programını sundu. Proje iki yıl sürecektir. Fransa, Almanya, Belçika ve Slovenya parlamentolarından oluşan Konsorsium – ilk sırada kurumsal yapılanma sürecinin desteklenmesine odaklanarak, eğitim ile kapasite yapılanması yoluyla Meclis Sekreterliğinin güçlendirilmesini hedeflemektedir. Yasal departmana, yasamanın tasarlanması doğrultusunda teknik yardım olduğu gibi onun standardlaşması ve uyumlaştırılması doğrultusunda yardım sunacaktır. Proje, Meclis Komisyonları ve Başkanlığının çalışmasına olduğu gibi Meclis'in sivil toplum ile işbirliği konusuna odaklanacaktır.

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Institut International
de Paris La Défense

Parlamento Grupları politika ile ilgili konferansları düzenledi

Haziran ayı süresince her önemli parlamento grubu kendilerinin seçmiş oldukları konular üzere politika ile ilgili konferansları düzenleyip, kendi ilgili parlamento grupları için politik önerilerini geliştirmek ereğiyle içerden ve dışardan uzmanları getireceklerdir. 6 Haziran tarihinde, AAK parlamento grubu tarımcılık siyaseti ile ilgili ilk konferans tertipledi. Konferansta yerel ve uluslararası temsilcileri rapor sundu ve çok sayıda çiftçi - hayvan yetiştiricileri ve bankacılar katıldı. 12 Haziran tarihinde, PDK Parlamento Grubu özelleştirme ve enerji konusunda siyasi konferansını düzenledi. 13 Haziran tarihinde, LDK parlamento grubu Kosova Gençleri Eylem Planı ile ilgili yemekli bir tartışma düzenledi. ORA Parlamento Grubu ise bir günlük Kosova Gençlerinin Eylem Planı ile ilgili konferansı düzenledi. Haziran ayının sonlarına doğru, SLKM Kosova Sırları çıkarılarının korunması ile ilgili yuvarlak masa toplantısını düzenleyecektir. Konferanslar, Kosova Meclisi'ndeki parlamento grupları ile AGİT projesinin bir parçası olarak Priştine Üniversitesi öğrencileri (SLKM için Mitrovica Üniversitesi), tarafından örgütlenecektir.

Meclis çalışmalarının reformu

1 Haziran tarihinde Meclis Başkanı Sn Kole Berisha'nın önerisi üzere geniş reformlar paketini kabul ederek Meclis, kendi çalışmalarını geliştirmeyi kararlaştırdı.

Bu reformlar, Meclis'in, parlamento çalışmalarının yeniden gözden geçirilmesine değin formal mekanizmalar yoluyla Meclis'in hükümet çalışmalarını daha etkili olarak denetlemesini amaçlamaktadır. Hükümete sorulacak sorular ile ilgili sıralı soru sorma zamanı belirlenecek ve bakanlara gensorular önerilip daha sık sık olarak tartışılacaktır. Reform planı 2006 yılında yapılacak olan diğer toplantılar takvimini de öngörerek bir ay içerisinde iki ya da üç genel kurul toplantısının düzenlenmesi ve parlamento grup liderleri ve komisyon başkanları arasında sıralı toplantıların yapılmasını öngörmektedir.

İlk defa olarak Kosova Meclisi kendi bütçesini hazırlamak için yoğun bir şekilde çalışacaktır. Meclis'in bütçe Komisyonu, bütçe sınırlamalarını göz önünde bulundurarak Parlamento Grupları Başkanları ve Komisyon Başkanları ile Meclis'in gelecek yıldaki bütçesi ile ilgili öncelikleri belirlemek için danışmalara başlamış bulunmaktadır. En nihayet Meclis'in reform planı daha etkili bir administrasyon, resmi belgelere kamuoyunun ulaşmasının sağlanması Meclis menacement planının hazırlanması ve ziyaretçilerin Meclise yapacağı ziyaret programının hazırlanmasını öngörmektedir.

1 Haziran tarihinde yapılan genel kurul toplantısında tüm parlamento grupları reformları selamlayarak, STÖ'lerin, Ulusal Demokratik Enstitüsünün (NDI) önerinin tasarlmasına yardım etmesi ve AGİT'in, görüşülmesi gereken konuların altının çizilmesine ilişkin raporları gözetlemesi nedeniyle teşekkürlerini belirttiler.

During the plenary session on 1 June, all parliamentary groups welcomed the reforms, expressing appreciation to the NGO the National Democratic Institute (NDI) for assistance in drafting the proposal and to the OSCE for the monitoring reports which highlighted the issues to be addressed.

Meclis üyeleri Hükümete soru sormaya hazırlanıyor

7 Haziran tarihinde Ulusal Demokratik Enstitüsü (NDI) hükümete soruların ve gensorularının nasıl hazırlanması gerektiği ile ilgili Kosova Meclisi muhalefet üyelerine bir çalıştay düzenledi. Meclis Başkanının kıdemli danışmanı Sn. Rame Manaj, yeni kabul edilen "Meclis Standardları Planı" üzere hükümete soruların sorulması olanağının var olduğunu vurguladı. Çalıştay süresince Kanada'nın eski parlamento üyesi-milletvekili Sn. David Payne ve Almanya'nın eski milletvekili Sn. Petra Blaess (AGİT), hükümete soru sorma ile ilgili bilgilerini paylaştılar. İngiltere ile İskoçya parlamentolarındaki soru dönemine ilişkin video görüntüleri gösterildi. Toplam olarak çalıştaya 13 milletvekili katıldı: 7 PDK üyesi, 2 ORA, 2 Entegrasyon üyesi. Bu hafta UDE- NDI, Bakanlık görevlilerinin sorular ve gensorulara nasıl cevap vermeleri gerektiği ile ilgili buna benzer çalıştaylar düzenleyecektir..

Meclis KKB'nin 2005 yılına ait olan nihai raporunu görüştü

2 Haziran tarihinde Meclis, Kosova Konsolide Bütçesinin (KKB) 2005 yılına ait olan nihai raporunu görüştü. Ekonomi ve Maliye Bakanı Sn. Haki Shatri, rapor ile ilgili temel bulguları açıklayarak, arkasından Meclis'in Bütçe ve Maliye Komisyonu Başkanı Sn. Naser Osmani konuştu. Sn. Jakup Krasniqi (PDK) hükümetin şeffaf olmadığını bütçe yönlendirmeleri ve aşırı olan masrafları - örnek olarak telefon faturaları, resmi yolculuklar ve arabaların satın alınmasını eleştirdi. Sn. Alush Gashi (LDK) kendi parlamento grubunun KKB'nin 2005 yılına ait olan nihai raporunu desteklediğini belirtti. Rapor 52 kabul ve 21 ret oyu ile desteklendi-kabul edildi. Geçenlerde Meclis 2007 yılına ait olan bütçenin hazırlanması ile ilgili iç danışmaları başlamış bulunmaktadır.

Kosova Meclisi NATO Parlamento Meclisi'ne katıldı

26 - 30 Mayıs tarihleri arasında NATO Parlamento Meclisi (PM) Paris'te ilkbahar toplantısını düzenledi. AGİT önerisine dayanarak, NATO PM Başkanı bu toplantıya katılmaları amacıyla Kosova Meclisi delegasyonunu davet etti. Kosova Meclisi delegasyonunu Dr. Alush Gashi (LDK), Dr. Hajredin Kuqi (PDK), Mr. Oliver Ivanoviç (SLKM) ve AGİT temsilcileri oluşturmaktaydı. Kosova Meclisi üyeleri ilk defa olarak NATO Parlamento Meclisinin sıralı toplantısına davet edilmişlerdi.

2006 yılının Kasım ayında Riga'da düzenlenecek olan NATO PM toplantısı öncesinde Beyaz Rusya, Ukrayna, İran, Irak, Afganistan ve Gürcistan'daki durum olduğu gibi Rusya ile ilişkiler ve birçok politik ve güvenlik konuları görüşüldü. 30 Mayıs tarihinde, NATO Genel Sekreteri Jaap De Hoof-Scheffer ve NATO Daimi Konseyinin tüm büyükelçileri Riga Zirvesine hazırlığın yapılması doğrultusunda gelecek ile ilgili NATO planlarını tartışmak amacıyla Parlamento Meclisi'ne katıldılar.

NATO PM'nin Politik Komisyonunda tartışılan konulardan biri de Kosova'nın nihai statü süreciydi. Büyükelçi Albert Rohan kapsamlı bir konuşma yaparak şu konular üzerine odaklandı: Viyana'da yapılan beş bölümlük müzakerelere sonuçları; 2006 yılının sonunda statü görüşmelerinin sonuçlandırılması ile ilgili zaman sınırı, Kosova'nın bir örnek olmaması, görüşmelerde Belgrad ile Priştine'nin yaklaşımı, Kosova Standardlar Planının gerçekleştirilmesi

ASI Misyon İfadesi

Meclis'i Destek Girişimi (ASI) Kosova Meclisini güçlendirmek ve profesyonelleştirmek için destek sunan demokratizasyon programlarının inter - ajans koordinasyon mekanizmasıdır. ASİ'nin çalışmaları, demokratik yönetmeliklerinin tanınması ve onlara karşı saygının gösterilmesi, şeffaflık ve kamuoyuna karşı sorumlu davranma, yasal gündem sıralarının geliştirilip gerçekleştirilmesi, çok dilliliğe karşı saygının gösterilmesi ve yöresel ile inter parlamento irtibatlarına dayanan demokratik politik kültürde odaklanmaktadır.

ASİ partnörleri, kaynakları biriktirmek, bilgileri paylaşmak ve Meclis ile doğrudan doğruya yapılan bir interaksiyonda ihtiyaçların belirlenmesinde programları koordine etmektedir. ASİ koordinatörü olarak, AGİT Kosova Misyonu, tüm ASİ partnörleri ile irtibat kurarak ve Meclis temsilcileri ile yapılan danışmalardan sonra sıralı koordinasyon toplantılarını düzenlemektedir. ASİ'nin sıralı Bülteni, Kosova Meclisi'ndeki son gelişmeler hakkında geniş bir yerel ve uluslar arası kamuoyuna olduğu gibi ASİ destek programları hakkında bilgi vermektedir.

Şu anda ASİ'ye katılanlar :

Friedrich Ebert Stiftung (FES), Friedrich Naumann Stiftung (FNSt.) Konrad Adenauer Stiftung (KAS), Doğu Batı Parlamento Pratiği Projesi (DBPPP), Avrupa İmar Ajansı (AIA) Fransa, Almanya, Belçika, Slovenya parlamenterleri Konsortiumu ve International de Paris la Defense Enstitüsü, ABD Uluslar arası Gelişme Acentesi (USAID) işbirliğiyle olduğu gibi Ulusal Demokratik Enstitüsü (UDE), Birleşmiş Milletler Gelişme Programı (BMGP) İnter Parlamento Birliği (IPB), AGİT Kosova Misyonu ve Kosova Meclis'i işbirliğiyle.

Yazi Isleri Heyeti:

Sven Lindholm, Franklin De Vrieze, Skender Durmishi, Blerim Vela, Alfons Lentze, Ramë Manaj, Edmond Efendija, Krenar Loshi, Labint Hoxha.

AGİT Misyonu Kararğahları, 10000 Priştine
Tel. (+381-38) 500 162 Faks: (+381-38) 500 188
İrtibat kuracağınız kişi: franklin.devrieze@osce.org
<http://www.osce.org/kosovo>

Bu bültende ortaya atılan görüşler katkıda bulunanların kendi görüşleridir ve Meclis, AGİT'in Kosova Misyonu ya da ASİ partnörleri olan örgütlerin görüşlerini temsil etmemektedir.

Bu Bültendeki fotoğraflar :

AGİT : 1, 2, 3, 4, 6, 8, 10, 11, 12, 14, 15, 16, 17, 20, 22, 25, 26, 27
Express: Fisnik Dobreci: 1, 19, Astrit İbrahimi: 1, 18, Christophe Quirion: 11